

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Toplumun Kültür Dönüşümünde
Bilinç Genişlemesinin Rolü Ve nemi

Bilincin Genişlemesi

Ralph Metzner

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ralph Metzner

Bilincin Genişlemesi

BİLİNCİN GENİŞLEMESİ

Kolektif Bilincin Dönüşümü

RALPH METZNER

Ray Yayıncılık
Kişisel Gelişim Dizisi
BİLİNCİN GENİŞLEMESİ
RALPH METZNER

Yayın editörü: Tuğçe Kartal Süzer
Çeviri: Hatice Başaran
Redaksiyon: Tuğçe Kartal Süzer
Grafik Tasarım: TolgaKartal
Baskı- Cilt: Hünkâr Ofset

HÜNKAR OFSET
Gümüşsuyu cad. Odin Topkapi Center Topkapı / İstanbul
05357365066
HUNKAR_OFSET@HOTMAIL.COM

ISBN: 978-605-85317-5-8
Yayıncı Sertifikası: 27616
Baskı: Mart 2014

Bu kitabın tüm yayın hakları RAY Yayıncılık'a aittir.
Yayın evimizden yazılı izin alınmadan tamamen veya
kısmen alıntı yapılamaz. Hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

RAY YAYINCILIK
Küçükyalı cad. Yalı Ap. No:10 A Blok D.1
Yalı Mah. Maltepe İSTANBUL
0216 352 21 60
www.rayyayin.com

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA	7
TEŞEKKÜR	9

KISIM I – FELSEFE TAŞI

BÖLÜM I SİMYASAL FELSEFE TAŞI'NI ARAYIŞ	13
NOTLAR	39
REFERANSLAR.....	41

KISIM II - BİLİNÇ GENİŞLEMESİ

BÖLÜM II KOLLEKTİF BİLİNÇ GENİŞLEMESİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	45
İkinci Dünya Savaşından İtibaren Kısa Tarihi Bir Özet	45

Bölüm II - 1940'LAR	49
Küresel Politika ve Amerikan Politikası	49
Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler.....	51
Psikedelik Alt Kültür - Gizli Başlangıçlar	53

Bölüm III - 1950'LER	55
Küresel Politika Ve Amerika Politikası	55
Kültür ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler	57
Psikodelik Alt Kültür - Şamanik Kökenlere Bağlanma.....	58

Bölüm IV - 1960'LAR	61
Küresel Politika ve Amerika Politikası.....	61
Kültür ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler	65
Psikedelik Alt Kültür – Karşıt Kültürün Ortaya Çıkması.....	67

Bölüm V - 1970'LER	73
Küresel Politika Ve Amerika Politikası	73
Kültür ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler	77
Psikedelik Alt Kültür – derinleşme ve yayılma	79
Bölüm VI – 1980'LER	81
Küresel Politika Ve Amerika Politikası	81
Kültür ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler	85
Psikedelik Alt Kültür-Empatojenler ve Entojenler.....	87
Bölüm VII -- 1990'LAR	89
Küresel Politika Ve Amerika Politikası	89
Kültür ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler	94
Psikedelik Alt Kültür - İnternete Entegre Etmek.....	95
Bölüm VIII -- YENİ YÜZYIL (2000 – 2010)	97
Küresel Politika Ve Amerika Politikası	97
Amerikada ki Değişiklik Ve Global– Finansal Kriz	104
Karşıt Kültürel Ve Bilinci İlerletici Gelişmeler	107
Çökme Mi, Yoksa Yeni Bir Başlangıç Mı?	111
NOTLAR	115
REFERANSLAR	117

YAZAR HAKKINDA

18 Mayıs 1936 yılında Almanya doğan Ralph Metzner, Harvard Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji eğitimini aldı. Oxford Üniversitesi'nde Felsefe ve Psikoloji ana bilim dallarında yüksek lisans ve doktorasını tamamladı. Projelerinde meslektaşları Timothy Leary ve Richard Alpert ile çalıştı ve bu alandaki başarılarıyla dünya genelinde bilinç dönüşümleri konusunda uzman olarak kabul gördü. Yazarlık hayatına, "Psikodelik Deneyimler" konusunda yazarak başladığı, Psychedelic Dergisi'nin editörlüğünü yaptı.

1970'lerde, 10 yıl boyunca Ralph, Agni Yoga ile ilgili olarak ışık-ateş yaşam enerjileri ile yoğunlaşarak meditatif uygulamalar konusu üzerinde çalıştı. Bilinç konusu ile ilgili olarak psikodelik, yoga, meditasyon ve Şamanizm üzerinde 45 sene boyunca araştırmalar yaptı. Bilinç haritaları ve karşılaştırmalı bilinç halleri konularında ilk girişimcilerden biri olarak, "kişilik tipi", "kişilik tipolojilerinin karşılaştırmalı araştırmaları", "antik ve modern bilinç" üzerine sayısız makaleler yazdı.

"Consciousness Altered States" ve "İntegral Çalışmalar Kaliforniya Enstitüsü"nde dersler verdi. 1980'lerde, on yıl boyunca aynı akademinin dekanı oldu. Ekolojik bilinci geliştirmek, ulusal ve uluslararası yarı zamanlı psikoterapi uygulamaları, bilinç dönüşümü ve simya - kehanet üzerine halen workshoplar düzenlemekte ve çok sayıda atölyeler yürütmektedir.

Ralph Metzner'in; "Alchemical Divination", "The Life Cycle of the Human Soul", "The Unfolding Self", "The Roots of War and Domination", "Green Psychology", "Opening to Inner Light" isimli kitapları bulunmaktadır.

TEŞEKKÜR

Bu makalelerin her ikisi de başta, 2006'nın Ocak ayında, İsviçre, Basel'deki uluslararası sempozyumda Albert Hofmann'ın 100. doğumgünü şerefine verilen konferans için yazılmıştı. Bu düzenlenen muhteşem konferansa katılmam için davetlerinden dolayı organizatörler Dieter Hagenbach, Lucius Werthmüller ve Gaia Media Stiftung' dan Michael Gasser'a; simya makalesini içeren *Albert Hofmann und die Entdeckung des LSD* adlı sempozyum kitabının yayıncısı Solothurn'da Nachtschatten Verlag'dan Roger Liggendorfer'a; her iki makalenin Almanca çevirisini yapan o kitabın Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Mathias Broeckers'a müteşekkirim. Ayrıca bu iki makaleyi birleştirecek ayrı bir kitapçığın yayınlanmasını öneren Roger'a ve ikinci makaledeki fikirler üzerine tartışmaları teşvik eden gazeteci ve yazar Mathias'a teşekkürler.

Ralph Metzner, Albert Hofmann,
Roger Liggendorfer, Rittimare, Haziran 2006

Bu makaleleri yazarken son derece minnettar olduğum çeşitli katılımcılardan faydalandım. G.Jung'un öğrencisi Michael Flanagin, ilk makale üzerine, Jung'un "deney-üstü işlev" kavramı anlayışımı netleştiren detaylı ve zekice yorumlar sundu. Spagirik tedavi edici özlerin üreticileri olan Al-Kemi şirketinin deneyimli laboratuvar simyagerleri Micah ve Paul, simyasal çalışmanın maddi ve psişik yönlerinin birbirine yakından bağlı oldukları görüşümde beni desteklediler.

Kolektif bilincin dönüşümü üzerine yazılan ikinci makaledeki fikirleri, uzun zamandır arkadaşım ve meslektaşım olan Stanislav Grof ve Richard Tarnas ile tartışabildiğim için de ayrıca şanslıyım. Richard Tarnas'ın tarihi dönüşümün arketipsel gezegensel örüntüleri üzerine çığır açan kitabı Kozmos ve Psişe (Cosmos and Psyche), 2006 yılının Nisan ayında ortaya çıktı. Başlangıçta farklı bir dönüşümsel model kullanarak ilk makalemi yazarken, onun yazılarında benim gördüğüm toplumsal değişikliklerin dinamiklerinin kanıtlarını ve uzantılarını bulduğum için çok heyecanlanmıştım. Bunları daha derinlemesine ve detaylı araştırmak isteyen okuyucular, Kozmos ve Psişe kitabına, içgörü ve bilgeliğin zengin bir kaynağı olarak bakabilirler.

Ayrıca asistanım Cynthia Smith'e kitabın mizanpajını tasarlama ve yayına hazırlamadaki becerikli çalışmasından dolayı müteşekkirim. Mevcut kitap, Green Earth Foundation tarafından basılan *BİLİNCİN EKOLOJİSİ* başlığı altında toplanan yedi kitapçıktan oluşan yazı serimin ilkidir. Finansal destekleri için aşağıdaki kişilere de minnettarım: Robert J. Barnhart, John Buchanan, Uwe-Cathy Doerken, Elizabeth Gordon, Michael Kahn, George Kapnas, Bill-Lynne Twist, Richard Wolfe, Michael Ziegler, Leigh Marz, Peggy Hitchcock, Sophia Rowart ve Jodie Evans.

- KISIM I -

FELSEFE TAŞI

Bölüm I

SİMYASAL FELSEFE TAŞI'NI ARAYIŞ

Şamanizm'den miras kalan simya, elementsel dönüşümün eski bir sanatı ve bilimidir. Mircea Eliade, Demirci Ocağı ve Maden Eritme Kabı (The Forge and the Crucible) adlı kitabında tarih boyunca simyanın şamanik madencilerin, demircilerin ve metal bilimcilerin çalışmalarından geliştiğini öne sürmüştür (Eliade, 1962). Onlar taştan nasıl metal (bakır, kalay, demir, altın, gümüş gibi) elde edebileceklerini bilen, onları bronz gibi alaşım haline getiren ve aletler (keser, çekiç, kürek gibi), silahlar (mızrak, kılıç, hançer, kalkan gibi) ve süsler (kolye, bileklik, taç, yüzük gibi) yapan ateşin ustalarıydılar. Arkaik ve klasik dönemde metal işçiliği bilgisi, güç ve zenginlikle olan aşikâr bağlantısı nedeniyle gizli tutulurdu ve loncalarla ustadan öğrenciye, kuşaktan kuşağa geçerdi. Böyle bir teknik bilgi sıradan insanlar tarafından sihirli olarak kabul edilirdi çünkü doğal güçlerin açıklanamaz hâkimiyetini kapsar gibi görünürdü. Binalarda madeni taşları kullanan duvarcılık ve tedavide madeni ve bitkisel özleri kullanan tıp zanaatları birbirine paraleldi ve gizli toplulukları birleştirdi. Bu hareketlerin üçü de, kişisel dönüşümün psişik ve spiritüel uygulamaları ile ilgili ezoterik veya içsel bir bileşen geliştirdi.

Yaygın bir yanlış anlama, simyanın faydasız ve sadece adi metallerin altına dönüşümü ile ilgili olduğu görüşüdür. Gerçekte, simya ile ilgili yazılarda, çoğu simya uygulayıcısının ana odağının tedavi ve bizim bugünlerde psikoterapi olarak adlandırdığımız şey olduğu çok açıktır: *İnsanın fiziksel ve psişik durumunun kendi kendine dönüşümüdür*. Arkaik ve klasik devirlerin dünya görüşü *holis-tik* idi. Hayatın fiziksel, psişik, spiritüel ve kozmik boyutları ayrı alanlar olarak değil, bütünlük içinde görülürdü. Bu itibarla simya, Eski Taş Devri zamanından bu yana tedavi ve dönüşümün şamanik geleneklerinin uzmanlaşmış bir uzantısı olarak düşünülebilir. Hayatta kalan yerli topluluklardaki şamanlar, bitkiler, kristaller de dâhil olmak üzere madenleri ve spiritüel boyutları tanıtıcı gizli bilgiler üzerinde uzmanlaşmışlardır. Onlar, doğanın ulaşılamayan ruhlarıyla ve danışanların adına atalarıyla görüşürler.

Simyacılar şamanlar gibi ruhlarla, özellikle madencilik ve demircilikte kılavuz ve öğretmen olan elementlerin (hava, ateş, toprak ve su) ruhlarıyla ve belirli tanrılarla çalıştılar. 16.yüzyıl büyük simya ustası Paracelsus, bu elementle ilişkili ruhları tanımladı ve isimlendirdi: Hava ruhlarına *elf*, su ruhlarına *su perisi*, toprak ruhlarına *cüce*, ateş ruhlarına *semender* adı verdi. Alman-İskandinav mitolojisinde, taş, metal ve ateş ruhlarına "siyah elfler" (*Schwarzalben*) veya cüceler adı verilir. *Schwarzalphen* adı verilen anavatanları, taşlarda, kayalarda ve dağlarda yerin altındadır. Dağ sıraları, ormanlar, nehirler, fırtınalar gibi doğal geniş yığınların ruhları olan devler gibi, siyah elfler insanlara karşı ne iyiliksever ne de kötü niyetlidirler. İnsanın refahı ve hayatta kalması açısından tarafsız bir planları olduğu söylenir. Ama insanlar, tabiri caizse erişim kodlarını bilselerdi, onlarla iletişim kurabilir ve onlardan öğrenebilirlerdi. Kış, madenci ve demirci olarak çalışan, metal

silahlar, aletler ve süsler yapan insanların aslında bu taş-ruhlarından, bu siyah elflerden esinlendiklerini ve öğrendiklerini söyleyebilir. Cücelere ve siyah elflere, alet ve silah yapmadaki bilgi ve becerilerinden dolayı son derece saygı duyulurdu ama onlar kişilerin arkadaşça ilişki kurabildikleri türden ruhlar değildiler. *Hatırlama Kuyusu* (Metzner, 1994) kitabımda bahsettiğim üzere, şamanların ve savaşçıların bilgi arayışındaki tanrısı Odin-Woden efsaneleri, diyarları gezdiğinden ve cüceler hakkında olduğu gibi tanrılar, tanrıçalar, elfler, devler ve insanlar ve hatta ölümler (*nekromansi* olan) hakkında sorular sorduğundan bahseder. Ayrıca diğer tanrılar da cücelerle iletişim kurmuş ve onlardan bilgi elde etmişlerdir. Eddalardaki (Orta Çağ İzlanda'ya ait mitolojik şiirlerin yer aldığı yapıt) şiirlerden biri, fırtınalar tanrısı Thor ile Thor'un kızıyla evlenmeye meraklı olan Allwiss ile "Herşeyi Bilen Tek" adındaki çok bilgili bir cüce arasındaki diyalogla ilgilidir. Kızıyla evlenme isteğini test etmek ve cesaretini kırmak isteyen Thor, git-tikçe daha zor bilmeceler sorar ancak bilgili cüce gün ışıklarına yenilene kadar başarılı bir şekilde hepsini cevaplar.

Metal ve taş ruhlarının efsanevi imajlarını, modern bilimin dünyaya sunduğu, teknik olarak becerikli ancak ahlaken sorgulanabilir olan birçok teknolojiyi göz önünde tutarak anlamlı buluyorum. Bu eski efsanevi görüşte, doğal güçlerin ve araçların ahlaken tarafsız olduğu ilkesinin bir anla yısını görürüz; sağlık ve yaratıcılık için, tanrının ve yaşamın hizmetinde kullanılabilirler ancak diğerlerinin zararına kişisel büyüme, egemenlik ve zenginleşme için kullanıldıklarında sihir, karabüyü, "karanlık taraf" haline gelirler. Diğerlerini tedavi etmek ve bakımlarını yapmak için bilgilerini ve güçlerini, doğanın ruhsal bilgilerini kullanan şamanlar, simyacılar, doktorlar, büyücüler veya cadılar, modern bilim adamları vs. halkın ve toplumun refa-

hına katkı sağlarlar. Bilgi ve güçlerini diğerleri üzerindeki etkilerini ve varlıklarını çoğaltmak için kullananlar, sadece bireye veya seçili bir gruba hizmet ederler, bütüne hizmet edemezler.

Paleolitik Şamanizm, iyileştirici dönüşümün bilgi ve yöntemlerini, çevredeki doğal dünya fenomeninin arkasında veya içinde gizli olan spiritüel güçlere erişerek geliştirdi. Mısır ve Yunan-Roma uygarlıklarında simya, bu Paleolitik uygulama ve bilimin bir uzantısı ayrıca devamı olarak psikopsişik-spiritüel dönüşümün deneysel olarak test edilen teknolojileri olarak gelişti. Hindistan'da şamanların ve simyacıların dönüştürücü uygulamaları, Yoga'nın psikospiritüel uygulamaları haline geldi. *Yoga, Ölümsüzlük ve Özgürlük (Yoga, Immortality and Freedom)* kitabında Mircea Eliade, yoga bilincinin, fiziki dünya algısı köleliğinden özgürleştirecek uygulamalarla önemli bir biçimde ilgili olduğunu gösterdi. Buna *mukti* yolu (özgürleşme) deniyordu (Eliade, 1969). Simya ile ilgili metinler, Ayurveda olarak bilinen Hint yogik tedavi geleneğinde de vardır ve genellikle psikoaktif ve tedavi edici bitki, mantar veya madeni cevherlerin kullanımı ile ilgilidir. Simyasal tantrik yoganın esas fikri "öz", "iz", "his" ve "tat" gibi birşey anlamına gelen *rasa* idi. Yogik geleneğin bu koluna *rasayana*, "özü besleme yolu" denirdi.

Simya, uzun ömürlülükle ("ölümsüzlük" adı verilir) Taoist meşguliyetinin ve yenilenme için cinsel enerjilerin geri dönüşümünün yogik uygulamalarının bütünleyici yönü olduğu Çin Taoizmi'nde de bilinir. Hint ve Çin geleneklerinde, her ne kadar bir veya diğer yöne odaklanan alt ekoller ortaya çıkmış olsa da (fizikselde *hatha yoga*, duygusalda *bhakti yoga*), dönüşümsel çalışmanın fiziksel, psişik ve spiritüel yönlerinin az ya da çok birbirine bağlı kaldığı görünür. Batı'da insanın simyasal temel dönüşüm uygulama-

maları Mısır'da başlamış, klasik dönem boyunca Helenistik ve Arap topraklarına yayılmış ve Orta Çağ'da Hristiyan Avrupa'da iyice gelişmiştir.

"Kimya" kelimesinin kökeni olan simya kelimesi, Arapça *al-kimya* "siyah yeryüzü toprağının bilimi" kelimesinden gelir. *Kam* veya *Kem*, "Siyah Toprak", Mısırlıların toprakları için verdikleri isimdir, mevsimsel sellerden sonra Nil boyunca uzanan verimli siyah topraklara atıfta bulunulur. Bu, Hristiyan döneminde Siyah Madonna'ya dönüşen Siyah Tanrıça (Nut, İsis ve Hathor) 'ın toprağıydı. İsim, simyanın Mısır'a özgü kaynağına işaret eder. Aslında bir Atlantisli tarafından, hatta belki dünyadışı medeniyetler tarafından kurulmuş olması muhtemel olan eski Mısır uygarlığı, en parlak döneminde tamamen bütüncül bilimsel, spiritüel ve sanatsal bir dünya görüşünü, eski Mısır bilimcisi ünlü Schwaller de Lubicz' in terimini kullanırsak, *kutsal bir bilimi*, bünyesinde toplamıştır (West, 1993; Sitchin, 1976).

Mısırlılarda Thoth veya Djehuti, Romalılarda Merkür adıyla bilinen tanrı Hermes, Helenistik dönemde simyasal dönüşüm çalışmasının ana tanrısı veya kılavuz ruhu olarak ortaya çıkmıştır. O, tanrılar arasında bilimadamı, yazar ve kayıtlardan sorumlu olandır. Merkür ilahi resuldü, kutsal dünya ve insan dünyası arasında bilgi taşıyordu ve bundan dolayı gaipten haber verebiliyordu. Cıva adı da verilen Merkür metali, yüksek akışkanlığı ve sıvı niteliklerinden dolayı, akıl veya farkındalıkla sembolik olarak ilişkili hale geldi. Cıva gibi akıl da garip, anlaşılmaz yerlere kayabilir ama aynı zamanda ıslık ıslık parlayabilir. Tanrı Hermes'e ek olarak efsanevi, gelişmiş bir spiritüel öğretmen olan biri vardı, adı *Hermes Trismegistos* "Üç Kere Büyük Hermes" idi. Bu ünvan belki de, Üç Tanrıça'daki baki-re, anne ve kocakarı efsanevi imajına benzer şekilde, bu ila-

hi varlığın tezahürünün üç evresine (gençlik, adam, yaşlı adam)atıfta bulunur.

Hermes, Avrupa simyasının özünü oluşturan kişisel dönüşüm uygulamalarının *Hermetik gelenek* olarak bilinir hale gelen gizli bilgisi ile ilgili bir okul kurmuştur. Bu bilginin bir kolu fiziksel maddenin dönüşümü, araçların, ilaçların ve aletlerin yapımı ile ilgilenirken, ezoterik, mistik özü psikospiritüel kişisel dönüşüm uygulamaları ile de ilgiliydi. Metal araçlar kadar bitki, mantar veya madeni çözeltileri içeren fiziksel araçların en önemlisi, bilinç dönüşümü uygulamalarına katkı sağlayanlardı. Bu gelenekteki gizlilik o kadar derindi ki, "Hermetik mühürlü" terimi hâlâ mutlak gizliliğin sembolik bir ifadesidir.

Okulun öğretileri, varsayıldığı gibi keyfi nedenlerden veya güç ve kontrol gibi nedenlerden dolayı gizli değildi. Daha ziyade, ezoterik yogik ve şamanik uygulamalar neden gizli olarak tutuluyorsa aynı nedenden dolayı gizliydi-

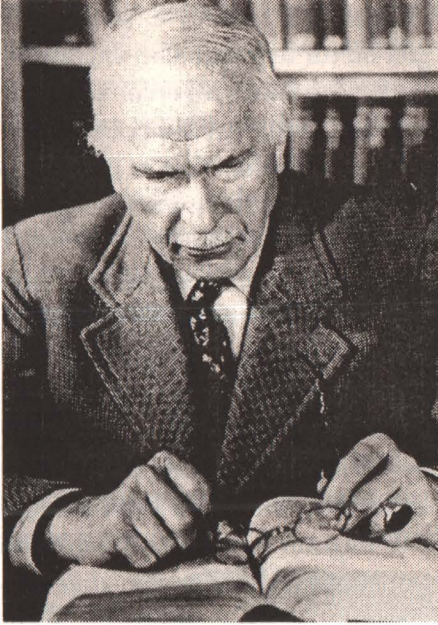
ler. Çünkü hırs veya güçle motive olmuş kişiler tarafından bilginin yanlış kullanılmasının zararlı sonuçları olabilirdi. Daha sonra, Avrupa Orta Çağ'ı boyunca, Katolik Kilisesi'nin zulmeden hâkimiyeti nedeniyle, şamanik büyücülük uygulamaları gibi bu tür uygulamalar, engizisyon tehlikesi nedeniyle gizlilikle yürütüldü. Metinler sadece inisiye edilen öğrenciler tarafından bilinen sembolik bir dille yazıldı, çizildi, kopyalandı ve aktarıldı. Kodun şifresi geçen zaman içinde büyük ölçüde kayboldu ve metinler gittikçe karmaşık ve anlaşılmaz bir hale geldi.

Yüzyıllar boyunca Katolik Kilisesi'nin eziyet veren ideolojik çabasının baskısı altında, Avrupa'da materyalist bilim paradigmasının başlangıç dönemi olan 16. & 17. Yüzyıllar arasına Hermetik gelenek temelde iki kola ayrıldı: Bir kolu günümüzde "kimya" olarak adlandırdığımız şeydir. Fiziki seviyede dönüşüm süreçlerinin kesin sayısal, deneysel araştırmalarıdır ancak bu fiziki süreçlerin ruhlar dünyası, bilinç ve bilginin daha yüksek biçimleri ile muhtemel ilişkileri düşünülmez. Geleneğin diğer bölümü ayrıldı ve faaliyetlerini gizli olarak sürdürdü, dediğimiz gibi "gizli" hale geldi. Benzer bir bölünme, eski holistik astroloji biliminin de başına geldi, bir kol bilimsel astronomi olarak ayrılırken diğeri aşağı düşürülerek "batıl inanç" haline geldi.

Bilimsel dünya görüşünün iki kurucu devi Isaac Newton ve Johannes Kepler'in bu gizli ezoterik bilimlerin öğrencileri olmaları ilginçtir. Newton, onu üne kavuşturan hareket yasalarını formüle etmeden önce, 17 yılını simya ile ilgili metinleri inceleyerek ve laboratuvarında simyasal deneyler yaparak geçirdi.

Kepler, astrolojik düşünceye büyük katkılar sağladı, hükümdarlar ve prensler için bazen horoskop analizleri yaptı ve "kozmosun temel ahengini" (ana çalışmasının

başlıdır) ortaya çıkardığı düşüncesiyle gezegenlerin yörüngesel yollarını araştırmayı sürdürdü.

Carl Gustav Jung 1875-1961

Sembolik ve imajinal işlemler kullanarak Simyanın kaybolan dilini geri kazanmak ve psikospiritüel dönüşüme yönlendirecek şekilde yeniden yorumlamak, 20. yüzyılda C.G.Jung ve onun takipçilerine kaldı.

Jung'un 20 ciltlik *Derlenen Çalışmalar*'ının yaklaşık 4'ü, temelde simya ile ilgili metinlerdir: *Psikoloji ve Simya* (*Psychology and Alchemy*), *Simya ile İlgili Çalışmalar* (*Alchemical Studies*), *Aion* (Aion) ve *Mysterium Coniunctionis* (*Mysterium Coniunctionis*). Simya ile ilgili metinlerin geniş kapsamlı bilimsel çalışmalarında Jung simyanın *opus* veya "eser"ini bireyselleşme işlemi olarak bireyin bütünlüğe doğru ilerlediği bir işlem olarak yorumlar. Bu dönüşüm işlemlerinin mey

dana geldiği *athanor* adı verilen simyasal alet, bireysel psişedir veya buna kişinin bilinç alanı da denilebilir.

Kendi Simyasal Yoga çalışmalarımın, ateşleyici enerjilerle çalışmalarımın, simyasal aletin tanımının, sadece zihinsel-duygusal psişeye değil, ayrıca *fiziksel bedene ve enerji alanına da* atıfta bulunacak şekilde anlaşılması gerektiğini söyleyerek genişletirdim. Diğer bir ifadeyle, insan varlığını oluşturan birbiriyle ilişkili enerji sistemlerinin tümü, simyasal dönüşümler için alet veya *athanor*dur, bu sistemler “Kişilik sistemleri” olarak da bilinirler, Ölümsüz Can, Ruh veya Öz için çok katmanlı aletler, kaplar, bedenler veya kılıflardır (Yoga’daki *koshalar*).

Batılı ezoterik öğretiler, bilincin dört vasıtası veya kişilik seviyesi olduğunu veya farklı yoğunluk veya titreşim frekansında dört bedeni olduğunu iddia ederken aynı fikirdedirler. Fiziksel beden (Yoga geleneğinde “yiyecekten yapılmış kılıf” olarak adlandırılır) en ağır ve en yoğundur, azalan yoğunluk veya artan titreşim oranına göre sıralı olan diğerleri şunlardır: Algısal (veya eterik), duygusal (veya astral - psişik) ve zihinsel (veya noetik). Zihinselinde (üzerinde kelimesi titreşim hızına atıfta bulunur, uzaydaki konumuna değil) Can ve Ruh’un üç veya dört benötesi seviye vardır.

Rudolf Steiner’in formülasyonu bununla tutarlı olarak, *ruhun üç kişisel seviyesi* olduğunu söyler: Zihinsel ruh, duygusal ruh ve algısal ruh. Jung psikolojisinde, insan psişesinin dört yönünün bu öğretileri, farklı tipteki bireylerde farklı şekilde gelişebilen *dört işlev* teorisine dönüşür: Düşünce, duygu, sezgi ve duyum.

Her ne kadar çeşitli ezoterik metinlerde isimler değişebilse de, genel olarak insan varlığının bu dört seviyesinin maddenin halleri olan dört elementle sembolik olarak ilişkilidir. Hava, maddenin gaz halini, nefesi ve nefes almayı

ifa-de eder ve zihinsel bedene ve Jung'un düşünce işlevine karşılık gelir. Su bedendekiler de dâhil (su, kan, lenf, hormonlar) her çeşit sıvıyı ifade eder ve duygusal bedene ve duygu işlevine tekabül eder. Ateş insan sinir sisteminin elektromanyetik enerji alanı dâhil, her çeşit enerji ve radyasyonu ifade eder ve algısal bedene ve sezgi işlevine karşılık gelir. Toprak, fiziksel bedenin et ve kemikleri dâhil, her çeşit fiziki maddeyi ifade eder ve Jung terminolojisinde duyum işlevine karşılık gelir.

Bir anlık yansıma, kişinin, insan bedenini meydana getiren gaz, sıvı, elektromanyetik ve katı elementlerin, onunla sembolik olarak uyumlu olan kişilik sistemlerin daima bir diğerine dönüşmesinin farklı evresinde olduklarını görebilmesini sağlar. Tıpkı katının sıvıya karışması (simyasal *eriyik*) ve sıvının katı maddeye dönüşmesi (simyasal koagülasyon) gibi, düşünceler de duyguları tetikler; algılar, düşünceleri ve davranışları kıskırtır.

Daha sağlıklı, daha uyumlu ve daha bütüncül işlev için bu elementsel dönüşümlerde niyetle birlikte bilinçli olarak yer almak ve bu dönüşümleri güçlendirmek, simyasal spiritüel tedavi uygulaması veya *opustur*. Simyasal *opusun* geleneksel tanımlarından biri, *süptil ile yoğun olanın birleşmesini* kapsamasıdır: Süptil psişik ve spiritüel enerjilerin yoğun fiziki beden ile birleşmesidir.

Simyasal motto *solve et coagula* (çözünme ve donma), bu açıdan da anlaşılabilir: Katılaştırmış koruyucu yapıları (fiziksel, algısal, duygusal, zihinsel) çözmeliyiz, böylece ruh serbest kalır; yüksek frekanstaki süptil boyutların enerji akımlarını fiziki bedende katılaştırmalıyız – bu işlem topraklanma veya cisimleşmedir.

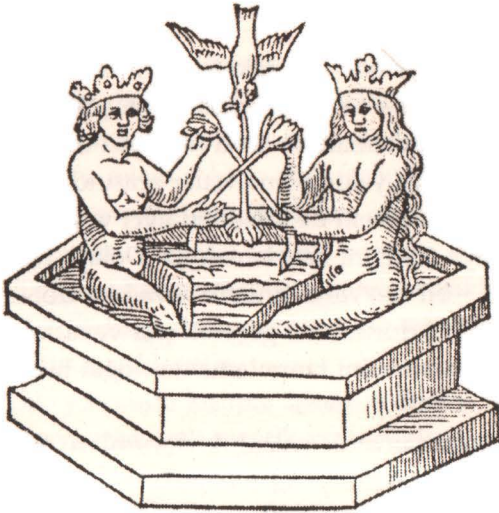
Simyanın tarihi kökenlerini, bilgi arayan şamanik geleneklere kadar takip ederken ortaya çıkan sorulardan biri, değişmiş bilinç durumlarının şifa bilgisi ve gücünü elde

etmek için şamanizmde asıl teknik işlem olan “şamanik yolculuk” anlayışına ve uygulamasına ne şekilde baktığıdır. Şamanik uygulamaların avcı-toplayıcı toplumlarda, özellikle hayvanlara yakın olan avcılar arasında – müttefik olarak hem avlanan hem de kendileri avcı veya yırtıcı kuş olanlar – ortaya çıktığını hatırlamalıyız. Dolayısıyla yolculuk metaforu – bir hayvana binmek veya bire dönüşmek – kasıtlı lüsid trans durumuna geçerek şifa veya kılavuzluk için bilgi arayışı sürecini tanımlamakta doğal bir seçenektir.

Bunun gibi şamanik yolculuk durumları, Sibiry ve diğer Kuzey Yarımküre yerel halkında olduğu gibi tipik olarak ritmik davul çalmayla veya peyoteyi (içinde narkotik madde bulunan bir cins kaktüs), psilosibin mantarını veya ayahuskayı (bir çeşit bitkiden elde edilen çok güçlü halüsinojen içecek) içeren törenlerde olduğu gibi, genellikle ritmik şarkılarla eşlik edilen psikoaktif bitki özlerinin alınmasıyla başlatılır.

Bitki özlerinin şamanik yolculuk için kullanımı, tropikal enlemlerde, bitki yaşam çeşitliliğinin daha fazla olmasından dolayı daha yaygındır. Bunun gibi şamanik yolculuk durumları, Sibiry ve diğer Kuzey Yarımküre yerel halkında olduğu gibi tipik olarak ritmik davul çalmayla veya peyoteyi (içinde narkotik madde bulunan bir cins kaktüs), psilosibin mantarını veya ayahuskayı (bir çeşit bitkiden elde edilen çok güçlü halüsinojen içecek) içeren törenlerde olduğu gibi, genellikle ritmik şarkılarla eşlik edilen psikoaktif bitki özlerinin alınmasıyla başlatılır.

Bitki özlerinin şamanik yolculuk için kullanımı, tropikal enlemlerde, bitki yaşam çeşitliliğinin daha fazla olmasından dolayı daha yaygındır.

Buna karşın ilk simyacılar, köylerde veya kasabalarda yaşayan madencilik ve demircilik alanında esnaflardı (kendilerine *sanatçı* diyorlardı). Onlar ayrıca tedavi edici maddeleri, bitkileri ve mantarları kullanan sağlık pratisyenleriydiler. Bu yüzden kişisel dönüşüm çalışması için onların tercih ettiği terim, aslında *opus* "eser" veya sanat idi. Onlar insan varlığının bütünlüğünün uzun vadeli dönüşümüne ilgi duyuyorlardı. Simya ile ilgili çalışmaların çeşitli işlemleri, kişisel dönüşümün kasıtlı işlemlerinin zihinsel, duygusal, algısal ve fiziksel seviyelerdeki metaforlarıdır. Örnek olarak simyasal literatürde bir insanın (veya bir çiftin) sıcak su dolu küvette oturduğu görüntüsüyle temsil edilen *eriyik* veya "çözünme" işlemi, yaşam enerjisinin akışını engelleyen ve bozan fizikopsişik zırh ve koruyucu yapıların çözünmesi işlemi için bir metafordur. Ateş veya ısı kullanılarak maddelerin arındırılması (*arıtma* denir), yogik içsel ateşin arındırıcı yöntemlerini kullanarak düşüncelerin ve algının arındırılması için bir metafordur.

Onlar insan varlığının bütünlüğünün uzun vadeli dönüşümüne ilgi duyuyorlardı. Simya ile ilgili çalışmaların çeşitli işlemleri, kişisel dönüşümün kasıtlı işlemlerinin zihinsel, duygusal, algısal ve fiziksel metaforlarıdır. Örnek olarak simyasal literatürde bir insanın sıcak su dolu küvette oturduğu görüntüsüyle temsil edilen *eriyik* veya *çözünme* işlemi, yaşam enerjisinin akışını engelleyen ve bozan fizikopsişik zırh ve koruyucu yapıların çözünmesi işlemi için bir metafordur. Ateş veya ısı kullanılarak maddelerin arındırılması (*arıtma* denir), yogik içsel ateşin arındırıcı yöntemlerini kullanarak düşüncelerin ve algının arındırılması için bir metafordur.

Resimler *Rosarium Philosophorum* simya ile ilgili bilimsel bir eserin'dendir 16.yüzyıl.

Ayırma işlemi, karmaşık yapıların bileşenlerine ayrıldığı analitik bir işlemdir. C.G. Jung bilinçaltının içeriğini ayırmamız gerektiğini söylerdi. *Birleşme* işlemi, psişe içinde, Jung'un en büyük kitabını adadığı Ay'ın ve Güneş' in veya Kral ve Kraliçe'nin birleşmesi, maskülen ve feminen enerjilerin veya animus ve animanın birleşmesine dair bir metaforu. Jung psikoterapisti Edward Edinger, *Psişenin Anatomisi (Anatomy of the Psyche)* adlı kitabında, *yakma, pıhtılaşma, nefsi körletme, aritma, çözülme, yüceltme, ayırma ve birleşme* de dâhil olmak üzere bu simyasal işlemlerin ve diğerlerinin psikolojik yorumlarını anlatır(Edinger, 1985).

Simya bilgeliğini, saygınlığını yitirmiş yeraltı batıl inanç durumundan yeniden saygınlığa kavuşturması ve analitik derin psikoloji için sembolik dil seçeneği olarak yeniden formüle etmesi, Jung'un çalışmasının büyük başarısıdır.

Jung'un yazıları, 20.yüzyılın ilk yarısında materyalist ve davranışçı psikolojinin ayrımcı gerçeklik iddialarına karşı, psikolojik fenomenlerin ve süreçlerin gerçekliğini oluşturmayı hedefler. Onun psikolojisi, Yoga, Budizm ve Çin Taoizmi'ni de içeren hem Batılı hem Doğulu dini imgelerin kabulü ve onların göz önünde tutulması için de yer açmıştır.

Psikolojiyi holistik simya geleneğinin fiziki unsurlarıyla yeniden birleştirmek, 20.yüzyılın İsviçreli bilim adamı Albert Hofmann'a (Jung Zürihli iken, o Baselli idi) kalmıştır. Psikoaktif veya psikedelik (zihni açığa çıkaran) ilaçların keşfiyle birlikte (kanıtlar bunların eski zamanlarda da bilindiğini gösterdiği için belki yeniden keşfi demeliyiz), Batılı şifa ve spiritüel bilgi geleneği, teokratik dogma ve indirgemeci bilim nedeniyle saptığı yoldan çıkıp eski haline dönmüştür. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Hermetik simya geleneğinin amacı ve uygulaması, her zaman olduğu gibi, bütüncül bir birliğe doğru bireyin fiziksel, algısal, duygusal, zihinsel ve spiritüel yönlerinin tam dönüşümüdür. Jung bu işleme bireyselleşme, bölünmemiş tüm bir Özben haline gelme diye adlandırır. Orta Çağ simyacılarının sembolik dilinde bu işlem, felsefe taşı-
rı, *lapis philosophorum*'u, aramak olarak adlandırılır.

Psikedelik maddelerin holistik kişisel dönüşümün simyasal çalışmalarıyla ilişkisini anlamak için sadece psikodeliklerin şunlar üzerindeki kolaylaştırıcı etkisini gösteren araştırma çalışmalarını hatırlamamız yeterlidir:

Bunlar;

- (a) Bağımlılık yaratan, nevrotik ve psikosomatik patolojilerin psikoterapisi
- (b) Yaratıcı problem çözme ve hayal gücü
- (c) Spiritüel farkındalığın gelişmesi
- (d) Mistik ve dini görüş.

Psikoanaliz gibi psikolitik tedavi, ayırma ve çözülme sim-yasal işlemlerine dayanır; işlem psikoaktif maddelerle pekiştirilmiş olsun ya da olmasın, bileşiklerin bileşen unsurlarına (düşünceler, duygular, hisler vs.) ayrılmasını ve kazanılan koruyucu yapıların çözülmesini içerir.

Psikedelik maddelere ayrıca bilinci genişleten veya farkındalığı arttıran da denilir. Enerjik fenomenler içsel durumların genelde süptil algılarını ve aura, enerji alanları gibi dış fenomenleri aşırı derecede arttırılabilir ve onlara canlılık kazandırılabilir, bu durum netlik ve içgörü sağlar. Psikedelik deneyimler, bir spiritüel varlık olduğumuzun apaçık bilgisine doğru, bedenimizin normal sınırları için-

deki benliğimizin ötesinde, kimlik hissimizde bir genişleme meydana getirir. Burada psikedelik deneyimin, ölüm sonrası yaşamın kabulü, ruhun doğası ve bedenlenmenin gizemleriyle olan derin ilişkisi görülür. Farkındalık ayrıca, hayatın müthiş ekolojik ağındaki tüm yaşam formlarıyla olan bağlılığımızın geniş ölçüde artmış algısına ve olağan Dünya-merkezli bakış açımızın ötesindeki daha büyük kozmosa doğru da genişleyebilir. Işğın çok boyutsal kozmik varlıkları olarak gerçek kimliğimizi idrak edebiliriz.

Psikedelik maddelerin bilinç dönüşümünün şamanik ve yogik geleneklerle bağlantısı da aşikârdır. Albert Hofmann'ın hayal gördüren mantarların psikoaktif ilkesini tanımlamadaki kendi çalışması ve ayrıca R. Gordon Wasson ve Mazatec şamanlarından Maria Sabina ile işbirliği, şamanik geleneklerde şifa ve bilgi arayışında, neredeyse unuttulan fiziksel biyolojik maddelerin kullanılmasına önemli bir bağlantı yapmıştır. Elevisis (Yunanistan'da bir şehir) gizemli dininin anlaşılması sırrının ortaya çıkarılmasına dair çalışması, eski, klasik dünyanın en derin spiritüel bilgelik geleneği ile bir bağlantı kurmasını sağlamıştır (Wasson ve ark. 1978). Meditasyon ve yoganın sayısız uygulayıcılarının beyanı, psikedelik maddelerin makul ve dikkatli kullanımının yoganın psikofizyolojik uygulamalarını, özellikle tantrik yogayı ve rasayananın esas yolunu, şüphesiz son derece kolaylaştırdığını ve güçlendirdiğini göstermiştir (Metzner, 1998).

Burada psikedelik ve entojenik ilaçların kendisinin iyileştirici, terapötik veya mistik deneyim yaratmadığını ifade etmek istiyorum: Bu bir farmakoloji veya uyuşturucu etkisi sorunu değildir. Herşey kasıtlı olarak yapmaya ve a-
yarlamaya dayanır, herhangi bir araç gibi farkındalık araçları da yanlış kullanılabilir ve istismar edilebilir. Ancak şamanik, yogik ve simyasal uygulamalarda, tamamlayıcı tıp

ve tedavide olduğu gibi spiritüel bir yönlendirme ve kasıt söz konusu olduğunda, iyileştirici, psikoterapötik, yaratıcı ve meditatif işlemleri güçlendirmek, harekete geçirmek ve kolaylaştırmak için kullanılabilirler.

O halde Felsefe Taşı nedir veya neydi, psikedelik, hayali ve mistik deneyimle ne ilgisi vardı?²

Birinci olarak taş, doğanın maden dünyasından bir madde, başlangıçtan beri var olan alt katmanı veya tüm hayatın zeminidir ve dolayısıyla bilinçtir.

Bedenimizdeki ve yiyeceğimizdeki belli elementler madeni elementler olduğundan dolayı, moleküler seviyede maden dünyası ile bağlantılıyız. Gerçekliğin ve bilincin moleküler seviyesi, hücresel yaşam seviyesinden daha basittir. Farkındalık eğer moleküler seviyede topraklanmışsa, bu durumda kişinin gerçekten topraklanmış olduğu söylenebilir.

Belki psikedelik durumu tanımlamak için yaygın olarak kullanılan kafanın dumanlı olması İngilizce "being stoned" ifadesinin anlamı budur. Dahası, DMT (dimetiltrip-tamin) gibi beyinde hayaller ve rüyalar başlatan psikodelik ilaçlar ve iç kaynaklı nörotransmitterler, saflaştırılmış ve kristalize edilmiş maden veya bitki özleri biçimini alabilir.

İkinci olarak, lapis ayrıca su gibi sıvı, öz, tentür, tedavi edici her derde deva ilaç veya suyla taşın bir birleşimi olarak tanımlanır.

17.yüzyılın simyasal bir metni, *Bilgeliğin Sutaşı* ("The Sophic Hydrolith") başlıklıdır. Sembolik olarak bu, bilincin tamamen fiziki gerçeklikte topraklanmışken psikedelik,

hayali durumunun da Taonun eski Çin şekli, suyolu gibi sıvı olduğunu, sabit olmadığını ve aktığını öne sürer.

Üçüncü olarak, taşın dış gerçeklikte tek şeyin etrafında her yerde olduğu söylenir.

16.yüzyıl *Dünyanın İhtişamı (Glory of the World)* metni "Taşımız tüm dağlarda, tüm bitkilerde, hayvanlarda ve tüm insanlarda bulunur. Birçok farklı renk taşır, dört elementi içerir ve mikrokozmosu gösterir" der. Başka bir metin "Bu taş altınızdadır, yakınızdadır, üstünüzdendir ve çevrenizdedir." der. Bu, İsa'nın Gnostik Tomas İncili'nde "Cennetin Krallığı tüm Dünya üzerine yayılmıştır ve insanlar onu görmez. Krallık sizin içinizdedir ve sizlerin dışınızdadır" deyişini anımsatır.

Dördüncü olarak, aşikâr ve aleni değildir.

Yeni Kimyasal Işık (*The New Chemical Light*) adı verilen metine göre "Tözümüz herkesin gözü önünde açıkça gösterilmiştir, ancak yine de bilinmez." "Eğitimli doctorların her gün gözlerinin önündedir ama onu anlamazlar çünkü hiçbir zaman ona dikkatlerini vermezler" (*Dünyanın İhtişamı (Glory of the World)*). Belki bu söz, bu sutaşı bilincin değişken belirsizliğine ve içselliğine işaret eder. Tamamen olayları kabul ettiğimiz tavrın ve bakış açısının bir fonksiyonudur ve başka birinin dikkatini çekebilecek birşey değildir. "Görmek için gözleri olanlar, görecektir".

Beşinci olarak, taş içeridedir.

17. yüzyıl yazarı Morienus'a göre "Bu şey sizden çıkarılır, siz cevherisiniz ve bunu deneyimlediğinizde ona karşı sevginiz ve arzunuz artacaktır".

Deneyim, ister bir dış kristalli madde tarafından kolaylaştırılmış olsun, ister kendiliğinden olsun, varlığımızın özünden ortaya çıkan içsel bir deneyimdir. Sadece direkt kişisel deneyim yoluyla bilinebilen bilgelik bilinci durumudur. Gerhard Dorn (18.yüzyıl) "Deney yoluyla olması dışında, herhangi bir şüpheden ayrışamayız ve bunu yapmanın en iyi yolu, kendimiz üzerinde denemektir." diye yazmıştır. Simya yoga öğretmeni Russell Schofield bir keresinde bana şöyle demişti: "Felsefe taşı sihirli bir nesne değildir, nesnellğe ulaşmanın sonucu olan fevkalade bir durumdur." Taş, gerçek hakkında aldanmalar ve çarpıtmalar olmadan nesnel olma, onu anlama ve gerçekte olduğu haliyle mevcut bir durumun "aksi kanıtlanamaz gerçeğini" bilme kabiliyetidir. Nesnel olarak bilmek demek, hiç kimsenin bilmediği kesinlikte bilmek demektir. Madencilikte değerli taşın onu kaplayan ve gizleyen, onu çevreleyen cevherden ayrıştırılmasının gerekli olması gibi, gerçeğin değerli özü, aldanmalardan ve çarpıtmalardan ayrıştırılmalıdır.

Altıncı olarak, taş Güneş ve Ay'ın içsel birleşiminin veya *coniunctio*'sunun bir ürünüdür.

"Bu iki ebeveynin, elementlerin ve cennetin çocuğunun öyle bir doğası vardır ki, içinde her iki ebeveynin potansiyelini ve gerçekliğini barındırır" (Gerhard Dorn). Hermes Trismegistos'a atfedilen efsanevi metin *Zümrüt Tablet* (*The Emerald Tablet*)'te "Güneş onun babasıdır, Ay annesi-

dir, Rüzgâr onu karnında taşımıştır, Toprak beslemiştir.” diye yazıldığını görürüz. *Güneş ve Ay* veya *Kral ve Kraliçe*, insan kişiliğinin ve bedeninin enerji sistemleri gibi temel yang-yin, dinamik-alıcı, elektik-manyetik kutupluluğunun tutarlı simyasal sembolik imajlarıdır. Simyasal dönüşüm çalışmalarına entegre edilmeleri, manevi evlilik veya soylu evlilik olarak mecazi bir şekilde tasvir edilmiştir. Jung terminolojisinde bu, psişenin maskülen *animus* ve feminen *anima* bileşeninin birleşimi olarak adlandırılır. Bu esas iç işlemin ve uygulamanın, erkek ve dişinin cinsel birleşmesi olarak mecazi tasviri, Hint ikonlarında, Budist

Tantralarında ve Çin Taoizmi’nde bulunur. Bilgelik Taşı’nın bu iç birleşimin çocuğu veya sonucu olduğu söylenir, yani böyle bir içteki birleşime engel olabilecek şeylerin bertaraf edilmesine yönelik geniş çaplı bir uygulamanın sonucudur. Simyasal çalışma ayrıca sıklıkla *ateş ve suyun evlenmesi* olarak da tanımlanır. ATEŞ ve HAVA’nın maskülen olduğu kabul edilir, çünkü enerjileri yukarı doğru yükselir ve dışa doğru yayılır; SU ve TOPRAK’ın feminen olduğu kabul edilir, çünkü enerjileri aşağıda doğru iner ve içe doğru toplanır.

Yedinci olarak, taş; Tüm dört elementin niteliklerini taşır.

Hortulanus şöyle yazmıştır: “Mükemmel denilir çünkü kendi içinde madenin, bitkinin ve hayvanın doğası vardır. Taş, üç kat ve tek olduğu için, dört doğası vardır”. Gerber’e göre “Işığın ışığı ve onların rengi olduğu için tüm bedenleri aydınlatır”.

Yeni Kimyasal Işık (*The New Chemical Light*) adı verilen metinde, “Taşımızda olduğu gibi diğer saf ve ana element-

ler aşk dolu bir dengede birleştirilirlerse, Cennet'teki insan bedeni gibi ayrılamazlar ve ölümsüzdürler" ifadesi yer alır. Bu demektir ki, aydınlanmış bilge bilinç, Can ve Ruh' u içerdiği gibi, bilincin tüm dört seviyesinin birleşmiş bir şekilde işleyişini veya işlevlerini zihinsel-düşünme, duygusal-hissetme, algısal-sezme ve fiziksel-duyularla hissetmeyi içerir. Simyacılar bu tüm dört temel işlemin birleşmiş işleyişinin beşinci bir cevher üretebileceğini (*quintessentia*) söyler. Belki bu daha süptil ve spiritüel olan öz her ne kadar ben bu beşinci öze ana dönüşüm işlevi demeyi tercih etsem de³ – C.G. Jung'un deneyüstü işlev olarak bahsettiği şeye tekabül eder.

ATEŞ ve SU'yun birleşimi

Rüzgâr onu karnunda taşımıştır.

Resimler M. Maier tarafından *Atalanta Fugiens*'tendir, 1618.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
Toprak beslemiştir.

Hermes Trismegistos'a atfedilen efsanevi metin *Zümrüt Tablet (The Emerald Tablet)*'ten bu dönüştürücü öztaşın ATEŞ ve SU'yun birleşmesinin çocuğu olduğunu "Güneş onun babasıdır, Ay annesidir" öğreniriz. Önce HAVA'da, akılda anlaşılmış ve taşınmıştır. "Rüzgâr onu karnında taşımıştır". Sonra fiziksel toprak-bedende beslenmiş ve topraklanmış. "Toprak onu beslemiştir".

Son olarak, Felsefe Taşı fevkalade değerli ve olağan-dışı birşeydir. *Bilgeliğin Sutaşı "The Sophic Hydrolith"* adlı metin onu "En eski, gizli, doğal, anlaşılmaz, cennet gibi, kutsanmış, şad edilmiş ve birde üç olan, Bilgelerin Evrensel Taşı" olarak anar.

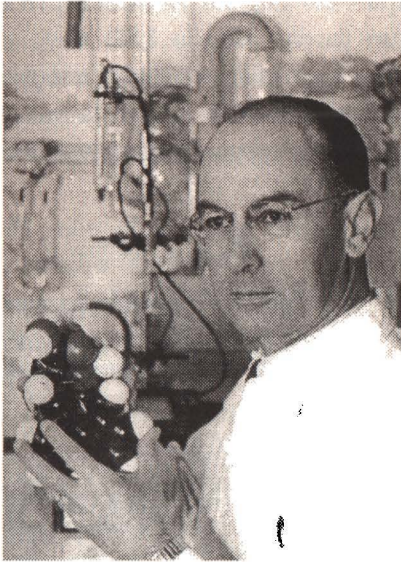
Bu nadir ve kıymetli durumun ben-zer coşkulu övgü-leri, tüm Avrupa Orta Çağ simya lütera-türü boyunca yayılmıştır. Uygun şartlar altında LSD veya diğer psikedelikler tarafından tam anlamıyla meydana getirilen hayali bir açılımı deneyimlemiş olan hemen hemen herkesin bu tür ifadeleri tekrarlayacağını söylemenin abartı olmaya-cağını düşünüyorum.

Benim için 1961'de psilosibinle olan ilk psikedelik deneyimim, hayatımdaki en derin iki dönüm noktasından biriydi derdim. Sonrasında hayatımdaki herşey değişti. Şimdi bile (bu metni yazarken geçen zaman da dâhil olmak üzere) bir ay geçmiyor ki birisi gelip ilk, bazen tek psikedelik deneyimi hakkında benzer bir duyguyu ifade etmesin.

Bilgelerin Taşı'nın bu mucizevi özelliklerinin tanım-larını, Albert Hofmann'ın LSD'yi keşfi ile ilişkilendirerek noktalamak istiyorum. Hikâye iyi bilinir, ben sadece kutsal bir biçimde esinlenilmiş bir olayı işaret eder gibi görünen, Jung terimiyle bir eşzamanlılık gibi görünen belirli garip yönlerinden kısaca bahsedeceğim.

Öncelikle, bu keşfin zamanlaması son derece önemlidir. 1943'te, 2. Dünya Savaşı'nın zirvesinde, direkt olarak atom bombasının yapımına yol açan Enrico Fermi'nin ilk kontrollü nükleer zincir reaksiyonu ile aynı aylar içerisinde olmuştur; sanki bu ölüm silahına bir nevi psikospiritüel panzehirmiş gibi. Sonra, laboratuvar tekniklerinde çok dikkatsiz olan İsviçreli bir ilaç laboratuvarı kimyagerinin, kendi derisinin kazara bir kimyasalı emmesi gibi olasılığı aşırı derecede az olan bir olay vardır!

Ama hikâyesi ile ilgili olarak benim en fazla ilgimi çeken şey, Hofmann'ın yaşadığı deneyimi bir ilacın tetiklediğini nasıl anladığıdır. Bu durum onun laboratuvara geri gidip test yapmasına sebep olmuştur.

*Albert Hofmann, 1940'lı yılların sonları,
LSD molekülü modeliyle.*

Fotoğraf G. Roessiger tarafından çekilmiştir.

Her ne kadar peyote kaktüsünden elde edilen meskalinin, derin bilinç değişimi etkileri biliniyor olsa da ve Kurt Beringer meskalin çalışmaları 1920'lerde Heidelberg Üniversitesi'nde yayınlanmış olsa da, Albert Hofmann'ın o zamanlarda bu çalışmayı bilmediğini söyledi. O bir kalfa kimyagerdi ve uzmanlık alanı ergot alkaloidlerinin ilaç olarak kullanımına yönelik kimyaydı.

Yuttuğu şeyin etkili bir madde olduğunu nasıl anladığına yönelik soruma cevabını, dokuz yaşındayken deneyimlediği doğal dünyanın birliği ve herşeyin onun içinde olduğu ile ilgili hikâyesi ile bağdaştırdı. Hayali deneyimini *LSD: Problemli Çocuğum (LSD: My Problem Child)* adlı otobiyografik eserinde tarif etti:

"Sabah güneşinin yayıldığı ve kuşların sesiyle dolu olan ıslıl ıslıl yeşil ormanda yürürken, herşey bir anda berrak olağandı-ş bir ışıkla aydınlandı. Daha önceden gerçekten bakmamış mıydım ve şimdi birdenbire bu bahar zamanı ormanı olduğu haliyle yeni mi görüyordum? İçime işleyen güzellikte bir ışıkla parlı-yordu ve beni parlaklığına doğru çekiyor gibi görünüyordu. Tanımlanamaz bir kutsal aidiyet ve bağlılık hissi içimden akıyordu" (Hofmann, 1980).

Burada simyacıların taşbilgeliği deneyimlerini tarif ederken kullandıkları aynı dili ve betimlemeleri fark edebiliriz. Bir çocuk olarak bu deneyimini kelimeler veya resim veya müzik vasıtasıyla ifade edemeyeceğini veya anlata-mayacağını düşündü. Dolayısıyla bunun yerine hayatını fiziki dünyanın bilimsel olarak kavranmasına adadı, bir kimyager oldu. 1943'ün Nisan ayındaki o günde yaşadığı, doğa ile olan herşeyin içinde olduğu o bütünlük ve aidiyet algısının etkin bir doğal madde ile tetiklenmiş olması gerektiğini idrak etti.

LSD ve psilosibinle olan daha sonraki deneyimleri belirli koşullar altında, belli psikoaktif bitki özlerinin kendili-

ğinden bu çeşit doğal mistik hayallere benzer deneyimlere neden olabileceği sonucuna varmasına sebep oldu. Hofmann'ın kendisi, LSD deneyiminin en derin öneminin psikiyatride güçlü bir yardımcı olarak kullanılmasının ötesine geçtiğini söylemiştir çünkü LSD deneyimi, bilimsel ve mistik dünya görüşleri arasında bir uzlaşmanın yolunu açar.

Hofmann'ın çalışmasıyla simyacı filozofların öğretileri arasındaki son bir eşzamanlılıktan bahsedeceğim. Yukarıda bahsedildiği üzere simyacılar taş-bilgeliği bilincinin Güneş ve Ay'ın içsel birleşiminin bir ürünü olduğunu söylemişlerdir ki ben bunu insan enerji sistemlerinin dinamik-alıcı kutupluluğunun dengeli bütünleşmesi olarak tercüme ederim. Hofmann felsefi yazılarında, gerçekliğin verici-alıcı modeli olarak adlandırdığı bir teoriyi formüle etmiştir. *İçgörü/Bakış (Insight/Outlook)* adlı kitabından güzel minik bir cevher alıntılacağım:

“Gerçeklik dediğimiz şey, dış ve iç uzayın etkileşimi yoluyla var olur. Gerçeklik, dış uzayda bir verici ile iç uzayda bir alıcının ürünüdür. Gerçeklik dediğimiz şey, dış dünyadan yayılan fiziki ve enerjik sinyaller ile insan varlığının iç dünyasındaki bilinçli yaşayan özü arasındaki karşılıklı etkileşimin ürünüdür” (Hofmann, 1989).

Kişi bunu, psikedelik deneyimlerden kaynaklanan birleşmenin içsel bilgisinin felsefi bir açıklaması veya ifadesi olarak görebilir. Sonuç olarak LSD veya diğer herhangi bir psikoaktif molekülün efsanevi Felsefe Taşı olduğunu söylemiyorum. Psikedelik maddelerin, bilhassa LSD' nin (aşırı etkisiyle birlikte) keşfi yoluyla ve Albert Hofmann'ın spiritüel öneminin farkına varmasıyla birlikte, Albert Hofmann Batı'nın simyasal bilgeliğin geleneğinden kopmuş bağıny yeniden bağlamıştır. Bulunduğu zaman ve mekânda, yayınlanmış bilimsel kimya ve tıbbı katkılarını yapmada, en değerli bilgi Su-Taşı nı arayan tüm günümüz ve gele-

cekteki arayıştakiler için mükemmel bir yardım; kendini tanıma ve özgürleşme yolunda da bir anahtar sunmuştur. Bu yüzden Albert Hofmann'ın önünde, ruhumun ta derinlerinden en derin minnettarlığımı, saygıyla eğiliyorum.

NOTLAR

¹ Bu makale aslen 2006 yılının Ocak ayında, Basel'de Albert Hofmann'ın 100. yaşgünü şerefine düzenlenen konferansta bir konuşma olarak sunulmuştur ve Almanca olarak yayınlanmıştır, Liggenstorfer, R. and Broeckers, M. (eds.) Albert Hofmann und die Entstehung des LSD. AT Verlag, Baden & Nachtschatten Verlag, Solothurn, 2006.

² Alıntılanan simya ile ilgili metinler, yenilenmiş ve genişletilmiş, Latince'den çevrilmiş, A.E. Waite tarafından önsözü yazılmış, *Hermetik Müze (The Hermetic Museum)* adındaki iki ciltlik antolojidendir. (Londra: James Elliott & Co., 1893; asıl yayın Frankfurt: 1678.) ³ Jungyen olanlar muhtemelen benim deneyüstü işlevi dönüştürücü "beşinci öz" ile denk tutmamı onaylamayacaktır. Arkadaşım ve meslektaşım Michael Flanagan şu yorumda bulunur:

"Jung'un deneyüstünü kullanma şekli, aslında dönüşüm anlamına gelir, ancak tek taraflı bilinçli bir çelişkiye cevaben bilinç sınırlarını aşan bir sembolün ortaya çıkması yoluyla, kopmaları yaratıcı bir şekilde birleştirerek bilinçaltından ortaya çıkan yaratıcı bir çözüm hissi de buna eklenir. Böylece hayatın akışı devam edebilir (Kişisel ileti, 2006).

REFERANSLAR

- Edinger, Edward. *Psişenin Anatmisi: Psikoterapide Simyasal Sembolizm (Anatomy of the Psyche: Alchemical Symbolism in Psychotherapy)*. La Salle, IL.: Open Court Publishing, 1985.
- Eliade, Mircea. *Demirci Ocağı ve Maden Eritme Kabı (The Forge and the Crucible)*. New York: Harper & row, 1962.
- Eliade, Mircea. *Yoga, Ölümsüzlük ve Özgürlük (Yoga, Immortality and Freedom)*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1969.
- Hofmann, Albert. *LSD – Problemlı Çocuğum (LSD: My Problem Child)*. Çeviri: Jonathan Ott. New York: McGraw-Hill, 1980.
- Hofmann, Albert. *İçgörü/Bakış (Insight/Outlook)*. Transl. Dieter Hagenbach. Atlanta, GA: New Humanics, 1989.
- Metzner, Ralph. *Hatırlama Kuyusu (The Well of Remembrance)*. Boston: Shambhala, 1994.
- Metzner, Ralph. *Gözler Önüne Serilen Öz – Dönüştürücü Deneyim Çeşitleri (The Unfolding Self – Varieties of Transformative Experience)*. Novato, CA: Origin Press, 1998.
- Sitchin, Zacharia. *On İkinci Gezegen (The Twelfth Planet)*. (First book of The Earth Chronicles). NY: Stein and Day, 1976.
- Wasson, R. Gordon; Ruck, Carl A. P.; Hofmann, Albert. *Eleusis'e Giden Yol – Gizemlerin Sırrını Açıklamak (The Road to Eleusis—Unveiling the Secret of the Mysteries)*. NY: Harcourt Brace Jovanovich, 1978.
- West, John Anthony. *Havadaki Yılan – Eski Mısır'ın Yüksek Bilgeliğı (Serpent in the Sky—The High Wisdom of Ancient Egypt)*. Wheaton, IL: Quest Books Theosophical Publishing House, 1973.

- II KISIM -

**BİLİNÇ
GENİŞLEMESİ**

Bölüm I

KOLLEKTİF BİLİNÇ GENİŞLEMESİ'NİN TARİHSEL GELİŞİMİ

II. Dünya Savaşı'ndan İtibaren Kısa Tarihi Bir Özet

LSD veya başka bir katalizör ile tetiklenen ilk bilinç genişletici deneyim, genellikle bireyin hayatında dönüştürücü önemli bir dönüm noktasını temsil eder.

Benzer şekilde psikodeliklerin Batı kültürüne 20. Yüzyılın ortalarında girişinin, toplumun farklı alanlarında eş zamanlı meydana geldiği görülen bir dizi derin sosyokültürel dönüştürücü hareketleri kolaylaştırdığını iddia ederim.

Bilincin önlenemez düzeydeki dönüştürücü genişlemesi, çevresel yıkımdaki hızlı artış ve kontrolden çıkmış nüfus artışı tarafından olduğu kadar nükleer silahlar tarafından da medeniyet üzerinde yaratılan eşi görülmemiş bir tehdide karşı, insanlığın kolektif psişesinin bir cevabı olarak görülebilir.

Bireyde psikodelik bir deneyim, özellikle ilki, genel anlamda kişinin dünya görüşünün, gerçeklik modelinin,

yetiştirilme ve eğitimi boyunca onayladığı sosyal ilişkilerin az ya da çok yapısal çözümlemesine yol açar. Birey, yeni olasılıkların ve yapılabilecek yeni seçimlerin farkına varabilir.

Bu genişlemiş bilinç veya artan farkındalık, psikodeliklerin terapötik amaçlı olarak bağımlılıkların tedavisi gibi alanlarda kullanılmasının temelidir. Benzer şekilde, toplumsal ve kültürel seviyede, bilinç genişletici hareketler var olan klasik düzeni zorladı ve böylece grupların yeni seçenekler keşfetmeleri ve yeni değerleri canlandırmaları için grupları harekete geçirdi.

1940larda başlayan ve 1960larda olgunlaşan yeni bir *bilinç genişlemesi kültürü*, bir sonraki yarım yüzyıl boyunca toplumun kilit alanlarında iyileştirici derin dönüşümlere sebep oldu.

II. Dünya Savaşı'nda insan uygarlığı, önceki savaşlar boyunca yaşanan bilimsel gelişmeler sonucunda ortaya çıkan yeni teknolojiler tarafından aşırı derecede artan yıkım kapsamında, yıkıcı vahşetin bir çeşit zirvesine ulaştı. Ardından gelen yıllar boyunca tüm liderler ve gruplar, görünüşe göre kolay kolay kontrol edilemeyen şiddeti arttırma eğilimlerini frenlemek ve gruplar arası farklılıkları çözmek için bir dayanak olarak hukukun üstünlüğünü oluşturmak amacıyla yeni politik kurumlar yarattılar. Aynı zamanda, sanki nükleer ölüm silahına ve soykırımsal katliama karşıt olarak, bilinç genişletici ilaçların keşfinin, ilaçlar direkt olarak bu hareketlerde kullanılmasa ve var olmasa bile, kolektif bilinçte devrimsel değişiklikleri kolaylaştırdığı görülür.

Filozof Richard Tarnas tarafından yapılan Kozmos ve Psişe (Cosmos and Psyche) (Tarnas, 2006) kitabındaki son çalışma, bu sözüm ona dış gezegenlerin "sert" açılarının (özellikle kavuşumlar, kareler, karşıt konumda olmaları)

döngüsel olarak değişen ilişkilerinde, eşzamanlı olarak tarihi, politik ve kültürel hareketlerde derin arketipsel güçlerin açığa vurulduklarına işaret eder.

Eski astroloji biliminin yeniden gözden geçirilmesi bakımından bilinç genişlemesi ile en yakın ilişkili olan iki gezegensel arketip, değişimlerin ani ve belirgin dönüm noktaları olması durumunda Uranüs, sınırların kademeli olarak yok edilmesi durumunda Neptün'dür. Buna ek olarak, arketipsel olarak Jüpiter gezegeni, genişleyen değerler, idealler ve hayallerle; Satürn, düzen ve kontrolün daralması, dengelenmesiyle; Plüton şiddetli değişimin patlayıcı, itici güçleriyle ilişkilidir.

2. Dünya Savaşı'nın sonunda, Satürn ve Plüto birbirine yakın kare açıdaydılar, bu durum mevcut sosyal düzenin şiddetli yıkımını sembolize ediyordu. Jüpiter/Uranüs hizalanması yeni bir genişleyici vizyona doğru bir hareketi akla getiriyordu. Tarnas'ın toplum ve kültürdeki döngüsel değişiklikleri tarifi, burada betimlediğim dönüşümlerin daha doğrusal, oktav benzeri dizisini tamamlar.

Sonraki bölümlerde, 2. Dünya Savaşı'ndan sonraki her on yıl için, önce dünyadaki ve Amerika'daki büyük politik ve ekonomik olayları, daha açık ve şiddete başvurmeyen bir topluma yönelik girişimleri özetlemek istiyorum.

İkinci olarak, o zamanların ruhunu sarmaladığı görünen kültür, bilim ve teknolojiye yeni gelişmeleri ve dünyanın genişleyen hayal gücünü özetlemek istiyorum.¹

Üçüncü olarak, her on yıl için psikedelik bilinç devriminin alt kültürdeki gelişmelere etkisi üzerine yorum yapacağım.

Bölüm II

1940' LAR

Küresel Politika ve Amerika
Politikası

Dünya Savaşı Avrupa ve Pasifik'te şiddetle devam ediyordu. Nazi Almanyası Danimarka, Hollanda, Belçika ve Fransa'yı istila etmiş işgal altında tutuyordu. Japonya Pearl Harbor'a saldırarak Amerika'yı savaşa çekti (1942). Amerika savaşa girer girmez, nihayetinde savaş zamanı ekonomisini 1930ların Bunalım döneminden yukarı çıkarttı. Alman askeri birlikleri Moskova'ya kadar ilerleyerek Sovyet Rusya'yı istila etti. Bir yüzyıl önce Napolyon döneminde olduğu gibi, kısmen Rus kış soğğunun acımasızlığıyla geri püskürtüldüler. Varşova, Polonya gettosundaki Yahudiler, Nazilere karşı ayaklandı. Naziler bunun karşılığında binlerce kişiyi katlettiler. Müttefik güçler İtalya'yı istila edip yendi ve Faşist İtalyan diktatörü Mussolini bir grup tarafından öldürüldü. Müttefik askeri birlikler Komutan Eisenhower önderliğinde Normandiya kıyılarına saldırdılar ve Fransa özgürlüğüne kavuşturuldu. Roosevelt Amerika'da 4.kez başkan seçildi (1944). Sovyet askeri birlikleri Polonya'da Auschwitz'de, bir toplama kampını özgürlüğüne kavuşturdu. Diğer azınlıklar, engelliler ve

muhaliflerle birlikte tahmini 6 milyon Yahudi, Alman kamplarında öldü. 1945 yılının Ağustos ayında, her ne kadar Japonya teslim olma sinyalleri vermiş olsa da, Amerikan uçakları Hiroşima ve Nagasaki'ye atom bombası attı, bir anda 100,000 kişiyi öldü. 50 milyon kişinin hayatına mal olan 2.Dünya Savaşı böylece sona erdi.

1946'da, bir San Francisco konferansında, Birleşmiş Milletler kuruldu, görevi: "savaş musibetini sonsuza kadar bertaraf etmektir." BM Genel Kurulu, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni kabul etti. Savaştan sonra, Avrupa'ya "demir bir perde" çekilmesiyle ve rekabetin "soğuk savaş"ının ve nükleer silah yarışının başlamasıyla, Amerika ve SSCB arasında diplomatik çelişki yoğunlaştı ve bu durum sonraki elli yıl boyunca dünyaya egemen oldu. Truman Doktrini, Sovyet baskısını "önlemek" için Amerika'nın soğuk savaş politikasını oluşturdu. Tüm dünyada Amerika tarafından yapılan istikrarsızlaştırma operasyonlarıyla artan askerileşmenin ve gizli müdahalelerin bir habercisi olarak, Amerika'da, Savunma Bakanlığı ve CIA kuruldu. Medyada, her ne kadar resmi inkâr ve reddetme eşlik etse de, UFOların görülmesine dair haberlerin sıklığı arttı. Nükleer test' patlamalarıyla ilişkili olarak UFOların görülmesinin arttığına dair anlamlı kanıtlar (çok sonrasına kadar bildirilmeyen) vardı.²

Marshall Planı, Avrupa ekonomisinin canlanmasına yardımcı olması için çok büyük fonlar aktardı. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (The North Atlantic Treaty Organization (NATO)), Avrupa'yı yakında olmasından korkulan Sovyet istilasına tehdidinden korumak iddiasıyla kuruldu. Almanya iki millete bölündü, biri Sovyetler Birliği'ne diğeri Amerika'ya bağımlı hale geldi. Hindistan İngiliz kolonisi olmaktan çıktı ve bağımsızlığını elde etti; Hindistan Hintlileri ve Pakistan Müslümanları arasındaki bö-

lünmeyi takip eden ayaklanmalarda milyonlarca kişi öldü (1947). Yeni bağımsız Hindistan'da pasif direnişin lideri Mahatma Gandhi, suikaste kurban gitti (1948). Orta Doğu'da İsrail devleti oluşturuldu, bu durum yıllarca sürecek olan Arap-İsrail çatışmasına sebep oldu. Güney Afrika'da ırk ayrımcılığı başlatıldı. Çin'de İç Savaş sona erdi ve Komünist lider Mao Zedong, Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkanı oldu. Amerika'da Harlem'de ve 46 diğer şehirde ırkçı ayaklanmalar çıktı. Ama aynı zamanda ırk ayrımcılığına karşı olarak, öğrenciler tarafından Gandhi'nin pasif direniş taktiklerinin kullanıldığı Irkların Eşitliği Komitesi (Congress of Racial Equality (CORE)) de kuruldu.

Kültür, Bilim ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler

1930larda ve hatta daha öncesinde, Franz Boas, Ruth Benedict ve Margaret Mead dâhil olmak üzere antropologların kültürel görecelik okulu çalışmaları vasıtasıyla, Batılı dünya görüşünde önemli ilerlemeler olmuştu. Onlar, Batılı bilim ve ilmin sözüm ona "ilkellere" karşı etnosentrik üstünlüğü görüşünü terk etmemiz ve bunun yerine "katılımcı gözlem" etnolojik yöntemini benimsememiz gerektiğini savundular. Arkeologlar da insanların kökeni ile ilgili farkındalığımızı arttırıyorlardı. 1942'de Lascaux, Fransa'da günümüzden 15,000 yıl öncesine dayanan, tarih öncesi insanlığa dair görüşümüzü büyük ölçüde arttıran ve derinleştiren, şamanik hayvan temalarını içeren Buz Devri mağara resimleri keşfedildi.

UFOların görülme sıklığının artması, Dünya medeniyetinin Evren'de tek medeniyet olmadığı olasılığını arttıra-

rak halkın ve medyanın ilgisini çekti. 1947’de tartışmaya yol açan raporlar, bir uzay gemisinin New Mexico çölüne düştüğünü ve uzaylı teknolojisinin çok gizli devlet programları tarafından tersine planlanıp düzenlendiğini öne sürüyordu (Corso, 1997). Takip eden yıllarda, UFO görülmeleri, uzaylı temasları ve gizli askeri devlet gizleme programları devam etti ve açıkça onları dikkate alan kişiler tarafından kolektif dünya görüşünde bir genişlemeyi temsil ettiler.

Savaşın sonra, Amerikalı gaziler evlerine döndüler, doğum oranı %20 arttı. “Baby Boom” (1946-1964 yılları arasında doğan kuşağa verilen Kuzey Amerikan-İngiliz terimi) adı verilen kuşak doğdu. Milyonlarca yeni ebeveyn, çocuk bakımı ile ilgili Amerikalıların düşüncelerini sonsuza kadar değiştirecek olan Benjamin Spock’un *Bebek ve Çocuk Bakımının Sağduyusu* (*The Commonsense Book of Baby and Child Care*) adlı kitabını okudu. Doğum kontrol eylemcisi Margaret Sanger, Uluslararası Planlı Ebeveynlik Federasyonu (International Planned Parenthood Federation)’nu kurdu. 1947’de İsa döneminden kalan Kumran metinleri, Filistin’de Kumran yakınlarında bulundu; bu metinler aşırı Ortodoks Esseniler’e aitti ve Hristiyanlığın tarihi kökenine yeni bir ışık tuttular. Transistörün icadı, bilim ve teknolojiye minyatürleşmeye olanak sağladı. 1940ların ruhunu anlatan başlıca kitaplar şunlardı: Erich Fromm’un *Özgürlükten Kaçış* (*Escape From Freedom*) adlı kitabı; Albert Camus’un varoluşçu klasik eseri *Yabancı* (*The Stranger*) ve George Orwell’in komünizmin çöküşünü anlatan satirik fablı *Hayvan Çiftliği* (*Animal Farm*).

Psikodelik Alt Kültür; Gizli Başlangıçlar

Şaşırtıcı bir eşzamanlılıkta, 1943 Nisan ayında LSD'nin keşfi, Chicago Üniversitesi'nde Enrico Fermi tarafından direkt olarak atom bombasının geliştirilmesine yol açan ilk kontrollü nükleer zincir reaksiyonun gerçekleştiği aylar içerisinde meydana geldi.

Bu en temel bilinç değiştirici maddenin, ölüm silahına bir çeşit psikolojik karşılık sağlaması, kaderi miydi?

İsviçreli kimyager Albert Hofmann LSD ilacının bilinç genişletici özelliklerini keşfettiğinde, deneyimini çocukken doğada yaşadığı mistik deneyimle karşılaştırdı. Onun keşfi, tıbbi kimya ile tıbbi kimyanın 16.yüzyılda bilim ve din arasındaki kopukluk nedeniyle bağlantısının kesildiği simya olarak bilinen eski spiritüel geleneğinin çakışmasına işaret eder.

LSD'nin muhtemel kullanımlarına yönelik ilk araştırma, savaş zamanında ve soğuk savaşla yüzleşmenin savaş sonrası ortamında yapılan bilimsel bir keşiften bekleneneği üzere, ordu ve CIA tarafından yapıldı. İlk sivil kullanımlar, psikoza anlamayı desteklemek için ve ayrıca nevrotik savunmaları çözmek, içgörü sağlamak amacıyla psikoanalitik terapiye yardımcı olması için yapıldı.

Bu modern bilinç dönüşümü hareketinin doğuşunun ve sonraki yayılışının önemini göz önünde tutmada Hofmann'ın LSD'yi mantarlar âleminden bulduğunu kaydedebiliriz – ergot alkaloidleri üzerinde çalışıyordu ve ergot, çavdarı ve diğer tahılları istila eden bir çeşit mantardı. Bu maddenin sağladığı bilim ve din arasındaki derin çakış-

mayı kendi üzerinde deneyerek tanımlamış olmasıyla, bulgularını kendi uzmanlık alanındaki bilimsel literatürde yayınladı. Böylece bu bilgelik taşının modern versiyonunu, kamusal bilgi ışığına taşıdı. Bilinç genişlemesinin iki arketipsel gezegeni olan Neptün ve Uranüs, yakın üçlü konumundaydılar.

Birçok çelişki ve gizemin eşlik ettiği bu durumda, sanki uygarlığın sahip olduğunu bilmediğimiz bir hastalığına çareyi rastgele bulmuş gibiydi.

Bölüm III

1950' LER

Küresel Politika ve

Amerika Politikası

ABD ile SSCB arasındaki Soğuk Savaş, görkemli iki süper gücün karşıt tarafları desteklediği ve askeri silahlarını test ettikleri Kore'de kızışmıştı. Joseph Stalin öldü (1953) ve Nikita Kruşçev Sovyet Başbakanı oldu (1958). Sovyetler, Batılı NATO birliğine karşı Varşova Paktı'nı kurdu. Macaristan'da anti-komünist yükseliş, acımasız bir şekilde bastırıldı. Amerika'da bu yıllar, Eisenhower yıllarıdır. Senatör Joe McCarthy paranoyakça antikomünist soruşturmasına başladı, Amerika'da tepki ve korku zehirlerini yaydı. Amerikan propaganda makinesi, nükleer bombardıman korkusunu besledi. Artan nükleer silahlanma yarışına tepki olarak bir anti-nükleer protesto organizasyonu olan Akıllı Nükleer Politika Komitesi (Committee for a Sane Nuclear Policy (SANE)) oluşturuldu ve Norman Cousins, Eugene McCarthy, Benjamin Spock ve diğer birçokları tarafından desteklendi; daha sonra nükleer DONDURMA hareketi ile birleşti. Arkansas, Little Rock'ta devlet okullarında ırk ayrımına son vermek için beyaz kalabalıkların protesto çabaları ve Alabama, Montgomery'de

kampanyasını Gandhi'nin pasif direnişine göre biçimlendiren Martin Luther King tarafından organize edilen bir otobüs boykotu, insan hakları hareketini ateşledi. Amerika gayrisafi millihasılası (GSMH) üçe katlandı ve savaştan dönen gazilere verilen uygun kredilerle birlikte bol ve ucuz benzin, varoşların endüstriyel tüketici ekonomisinde ve otomobillerde muazzam bir büyümeye yol açtı.

İran Başbakanı Musaddık, İngiliz petrol şirketi BP'yi kamulaştırdı ve Amerika-İngiliz ortak operasyonuyla devrildi. Darbe, Şah'a mutlak despot gücünü ve İran petrolüne İngiliz-Amerika ortak mülkiyetini yeniden kazandırdı. Mısır'da devrimciler Kral Faruk'u devirdiler ve bir cumhuriyet kurdular. Mısır Cumhurbaşkanı Nasır, Süveyş Kanalı'nı kamulaştırarak İsrail, İngiltere ve Fransa'nın istilasına ve 6 gün savaşlarına yol açtı. CIA tarafından düzenlenen bir darbe, Guatemala'da seçimle gelen Jacobo Arbenz hükümetini devirdi, yerli Mayalara karşı soykırım ve 40 yıl süren barbar askeri ölüm mangası baskısı başladı. Değişimin gezegensel arketipi açısından, Satürn baskısı ve kontrolünün, Plütonik vahşetle "karesi alınmıştı".

1.Dünya Savaşı sonunda Avrupa ülkeleri tarafından kurulan sömürgeci hükümetlerin parçalanmasına neden olan sömürgelerin bağımsızlığına kavuşma hareketlerinin dalgaları, tüm Afrika kıtasını silip süpürdü. Gana'nın İngiltere'den, Fas'ın Fransa'dan bağımsızlığına kavuşması gibi bazıları, görece daha barışçıldı. Kenya'daki İngiltere'ye karşı Mau Mau isyanı gibi diğer bazıları ise, işkence ve ölümlerle acımasızca misillemelere neden olarak yıllarca sürdü.

Asya kıtası üzerinde kontrolü birleştiren Çin komünistleri, eski bir Budist teokrasisi olan Tibet'in, Çin'in bir parçası olduğunu iddia ederek, burayı istila etmeye başladılar. Erkek ve bayan binlerce Buda rahibi tutsak edildi, iş-

kence edildi ve öldürüldü. Yüzlerce manastır ve dini sanat eserleri tahrip edildi. Çin baskısı geniş çaplı bir soykırıma doğru şiddetlendikçe, Tibetli spiritüel ve dünyevi lider Dalai Lama, Himalayalar üzerinden Hindistan'a kaçtı (1959).

Kültür, Bilim ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler

Sovyet uzay programlarındaki ilerlemelerden telaşlanan Amerika NASA (Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (National Aeronautics and Space Administration))'yı kurdu. Uzayın keşfi, Soğuk Savaş yarışının askeri silahlanma yarışıyla el ele yürüyen bir alanı haline geldi. İlk doğum kontrol hapları tanıtıldı ve bu, milyonlarca kişinin gebelikten korunma yönetimini kolaylaştırdı. Francis Crick ve James Watson, yaşamın temel moleküler kodu olan DNA'nın çift sarmalını keşfetti. Francis Crick daha sonra LSD yutmasının yaratıcı içgörüsünü tetiklediğini ifade etmiştir. Mikrobiyolog Jonas Salk tarafından geliştirilen çocuk felci aşısının kullanımının güvenli olduğu açıklandı. Bundan sadece üç yıl önce çocuk felci 50,000'den fazla Amerikalıyı vurmuştu. Bill Haley, Chuck Berry ve Elvis Presley gibi yıldızlarla Rock'n Roll müziği popüler hale geldi. Louis Leakey Tanzanya'da, Olduvai Gorge'da, insan evriminin daha önceden inanıldığı gibi Asya'da değil, Afrika kıtasında başladığını gösteren en eski hominid (Ç.N. tarih öncesi insansı canlıları ve insanı kapsayan bilimsel aileye verilen ad) kafatasını buldu.

1950lerin ruhunun simgesi olan başlıca kitaplar şunlardı: Ernest Hemingway'in Yaşlı Adam ve Deniz (*The Old*

Man in the Sea); James Baldwin'ın Git Onu Dağda Anlat (*Go Tell It On The Mountain*); Samuel Beckett'in Godot'yu Beklerken (*Waiting for Godot*); Arthur Miller'ın Cadı Kazanı (*The Crucible*); Vladimir Nabokov'ın Lolita (*Lolita*); Allen Ginsberg'in Beat klasiği *Uluma* (*Howl*); Jack Kerouac'ın *Yolda* (*On the Road*); Boris Pasternak'ın Dr. Jivago (*Dr. Zhivago*); John Kenneth Galbraith'ın Refah Toplumu (*The Affluent Society*). 1950lerin başlıca filmleri şunlardı: İhtiras Tramvayı (*A Streetcar Named Desire*) (Marlon Brando ile); Kahraman Şerif (*High Noon*) (Gary Cooper ile). Yaratıcı buluşun arketipi Uranüs ve sınırların yok olmasının arketipi Neptün, yakın açıdaydılar.

Psikedelik Alt Kültür;  amanik Kökenlere Bağlanma

LSD'nin ve diğer psikedeliklerin psikoterapide, özelikle alkolizmin tedavisinde ve bunun yanı sıra Los Angeles'ta Sidney Cohen ve Oscar Janiger'in yaratıcı ve sanatsal işlemlerini kolayla tırmada yardımcı olarak kullanılmaları keşfedildi. 1950'de  nl  İngiliz filozof ve yazar Aldous Huxley'nin *Algı Kapıları (Doors of Perception)* ve *Cennet ve Cehennem (Heaven and Hell)* kitapları ortaya çıktı; bu kitaplarda meskalinle olan gerçekten mistik, "karşılıksız l tuf" olan deneyimlerini tarif etti, böylece psikedeliklerin potansiyel spiritüel önemlerinin ciddi olarak d   n lmesinde muazzam otoritesini kullandı.

R. Gordon Wasson eski Azteklerin kutsal mantar torenini yeniden keşfetti, 1957'de LIFE dergisinde açıklamasını yayınladı; her dinin özünde bir psikoaktif bitkiye dayanan hayali deneyimin olabileceğini savundu. LIFE dergisindeki açıklaması, on binlerce Kuzey Amerikalı ve Avrupalı'nın önce halüsinojenik yaban mantarları ve sonra kültür mantarlarıyla deney yapmaya ba lamasını tetikledi (Metzner, 2005). Ayrıca 1950lerde ağaçlardan kauçuk elde eden iki ayrı Brezilyalı tarafından, Amazon  amanik entojen ayahuskanın ana ibadetleri olduğu kentsel kiliseler (*Santo Daima* ve *Uniao de Vegetal*) kuruldu, dini hareketin kaynağını yeniden canlandırmaya ba layan bu kiliselerin günümüzde dünya çapında binlerce taraftarı vardır (Metzner, 2006).

Dolayısıyla bu 10 yıl içerisinde, psikedelik alt kültür psikiyatrinin ötesine, yaratıcılık ve sanat alanına taşınmıştır, kaynağını yerli kültürlerin animist,  amanistik gelenektir,

lerinde bulmuştur ve en yüksek ifadesini insan varlığının spiritüel mistik boyutlarında gerçekleştirmiştir.

Bölüm IV

1960'LAR**Küresel Politika ve
Amerika Politikası**

Bu on yıl, John F. Kennedy'nin Amerika Birleşik Devletleri Başkanı seçilmesiyle başladı, seçilen en genç ve tek Katolik başkandır. İki ana jeopolitik nokta, Vietnam ve Küba idi. Vietnam'da 2.Dünya Savaşı'ndan sonra Amerika, Fransızlarla aynı taraftaydı, Ho Chi Minh'in bağımsızlık çabalarına direniyordu ve sonra komünist yönetim olduğu iddia edilen zayıf Güney Vietnam rejimine karşı savunmada karmakarışık hale geldi. 1964'te Tonkin Körfezi olayı (sonradan sahte olduğu açığa çıkan), Cumhurbaşkanı Johnson döneminde büyük çapta askeri gelişim için bahane sağladı. Savaşa karşı halkın desteğinin kazanılamamasının yanı sıra Vietkongların önemli başarıları, nihayetinde 1973'te Amerika'nın yenilmesi ve Vietnam'ın çekilmesiyle sonuçlandı, 56,000 Amerikan askeri ve yaklaşık 1.3 milyon Vietnamlı (asker ve sivil) öldü, ülke tahrip edilmiş hale geldi.

Küba'da, Amerika destekli Batista rejimine karşı devrim sonrasında, Fidel Castro 1959'da Başbakan oldu ve Sovyetler Birliği ile politik ve ekonomik bağlar kurdu. CIA'in Castro'yu ortadan kaldırmaya yönelik sayısız teşebbüslerinden biri, Domuzlar Körfezi Çıkarması'nda sona erdi. 1961'de Küba sularında Sovyet füze gemilerinin ortaya çıkmasıyla, dünyanın kıl payı bir nükleer savaşın eşi-

ğine geldiği, Kennedy ve Kruşçev arasında gergin bir soğukluk meydana geldi. CIA'in Kennedy'nin görünür bir şekilde desteğini esirgemesine olan kızgınlığının, birçokları tarafından 1963'teki suikastının ardındaki ana nedenlerden biri olduğuna inanılır. Her ne kadar hiçbir zaman doğrulanmamış olsa da, Kennedy'nin de Beyaz Saray'da iken Tim Leary'nin arkadaşı olan ve JFK'nin ölümünden aylar sonra kendisi de bir suikaste kurban giden sosyetik Mary Pinchot Meyer ile kişisel ilişkisinde LSD'yi denediğine dair dedikodular çıkmıştır (Leary, 1983).

1960lı yılların ortasında Sovyetler, Çekoslovakya'daki demokratik kıpırtılara tanklar ve askeri birlikler göndererek karşılık verdi. Berlin Duvarı, Doğu Almanya'dan Batı Almanya'ya kaçan mülteci dalgalarını önlemek için inşa edildi. Yunanistan'da, aynı anda her yerde bulunan CIA'in finanse ettiği yedi senelik askeri diktatörlük başladı. Burundi, Jamaika, Samoa, Uganda ve Trinidad'ın İngiltere'den bağımsızlığını kazanması gibi, Cezayir kanlı bir mücadeleden sonra Fransa'dan bağımsızlığını kazandı. Bağımsızlığını kazanan diğer Fransız ve Belçikalı koloniler arasında Senegal, Nijerya ve Kongo vardır. Kendi ulusal çıkarları doğrultusunda Sovyetlere önerilerde bulunan kolonilerin daha önceki liderleri, CIA'in desteklediği darbeyle süratle görevlerinden alındılar ve yerlerine, kendilerini zengin ederken ülke kaynaklarını ABD şirketlerine açmaya hevesli olan askeri diktatörler konuldu. Güney Afrika'da, Afrika Ulusal Konseyi (African National Congress) lideri Nelson Mandela, ömür boyu hapse mahkûm edildi; hapsedilmesi, ırkçılığa karşı olan destekçilerin büyük bir çekişme konusu haline geldi. Nelson Mandela, 27 yıl hapse kaldı.

Çin'de Mao Zedong, muhalif parti liderlerinin ve entelektüellerin çıkarıldığı, binlercesinin herkesin önünde

aşağılandığı, çalışma kamplarına gönderildiği veya öldürüldüğü Stalin benzeri bir Kültürel Devrim'e başladı (1966). Savaştan sonra Almanya gibi askeri olmayan bir ekonomi inşa etmeye zorlanan Japonya, dünyanın ikinci büyük ekonomik gücü haline geldi. 1969'da Richard Nixon, Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanı oldu ve taburların Vietnam'dan çekilmesinin başladığını ilan etti. Kimyasal ve biyolojik silahların kullanımını yasakladı ve nükleer cini tekrar şişesine koymaya çalışmak için, Amerika Birleşik Devletleri ve SSCB arasında Stratejik Silahların Sınırlandırılması Görüşmeleri (Strategic Arms Limitation Talks)'ni başlattı.

Amerika'da 1960larda, Güneyli ayrımcı oy kullanan kaydını ve okulları devirmeye teşebbüs eden SNCC (Öğrenci Pasif Koordinasyon Komitesi (Student NonViolent Coordinating Committee)) ve Alabama'daki Özgürlük Sürüşleri (Freedom Rides) gibi pasif direniş ve ırksal birleşme hareketlerinin artması gibi, ırkçı gerilim ve şiddet de çarpıcı biçimde arttı. Başkan John F. Kennedy Mississippi Üniversitesi'nde isyan çıktıktan sonra federal askeri birlikleri bütünleşmeyi güçlendirmek için buraya gönderdi. 1963'te Washington'da, 200,000 kişiden fazla Amerikalı, insan hakları için desteklerini göstermek amacıyla yürüyüş yaparken, Martin Luther King, Jr. birleşmiş bir toplum hayalini açık bir şekilde ifade ettiği ünlü "Benim bir hayalim var" konuşmasını yaptı. Militan bir insan hakları grubu olan Kara Panterler (Black Panthers) pasif protestolardan artan memnuniyetsizliklerini gösterdi. Siyah gücün militan sözcüsü Malcolm X, 1965'te vurularak öldürüldü. İnsan Hakları gösterileri ve isyanları tutuklanmalara, düzinelerce insanın öldürülmesine ve binlerce kişinin yaralanmasına rağmen arttı. Martin Luther King, Chicago'da olduğu kadar Selma, Alabama'da da yürüyüşlere öncülük etti (1965).

Güneydoğu Asya'da artan savaşlara karşı olarak, savaş karşıtı protestolar ve direniş mangaları da arttı. Michigan Üniversitesi'nde Vietnam Savaşını protesto etmek için bir "tartışma" düzenlendi ve bu durum savaş karşıtı öğrenci hareketinin habercisi oldu (1965). New York'ta 100,000'den fazla ve Pentagon dışında 150,000'den fazla kişi gösteri yaparken, Martin Luther King güçlü sesiyle bu mücadeleye de katkıda bulundu. İfade Özgürlüğü (Free Speech) hareketi UC Berkeley'de başladı ve ülke çapında öğrenci protestolarını tetikledi. Demokratik Toplum İçin Öğrenciler (Students for a Democratic Society (SDS)) üyelerinden ilham alan Columbia Üniversitesi öğrencileri üniversiteyi protestoyla kapatarak oturma eylemi yaptı (1968). Federal Soruşturma Bürosu (Federal Bureau of Investigation (FBI)) siyah güç gruplarına ve diğerk karşıt görüşlü gruplara karşı zorla şiddete karşı casusluk programı (COINTELPRO) başlattı. Bu on yılın trajik ve şiddetli zirvesi, kampanya yapan başkan adayı Robert F. Kennedy'nin Los Angeles'ta ve İnsan Hakları lideri Martin Luther King, Jr.'ın Memphis, Tennessee'de suikaste kurban gittiğı 1968'de meydana geldi.

Rick Tarnas 1960larda, diğerk başlıca devrimsel hareketler gibi, yaratıcılığı özgürleştirmenin, patlayan şiddetin ve baskıcı kontrolün arketipleri olan Uranüs, Plüton ve Satürn'ün çoklu sert açılarının olduğunu göstermiştir. Bu on yılın en vurucu eşzamanlılıklarından biri şudur: Bazıların kendisinin Amerika'yı Vietnam'dan çıkarmaya teşebbüs edeceğine inandığı karizmatik Başkan John F. Kennedy, Dallas, Teksas'ta 22 Kasım'da suikaste kurban gitmiştir (1963). Psikedelik mistik görüşün bilge filozofu Aldous Huxley, son intikali için son kitabı, ütöpik romanı Ada (*Island*)'da öngörölmüş bir tören 100 mcg dozunda LSD alarak aynı gün ölmüşür.

Kültür, Bilim ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler

1960ların başlarında ilk astronotlar ve kozmonotlar yer yörüngeli uydularla uzaya fırlatıldılar, yanlarında uzaydan görünen tam Dünya'nın ilk çarpıcı resimlerini getirdiler. Uzayın keşfine olan özlemin bir sembolü olarak, ana karakterlerinden biri uzaylı olan *Star Trek* adındaki televizyon dizisi NBC kanalında gösterilmeye başlandı ve Amerikan bilim kurgu filmlerinin kült klasiklerinden biri oldu. 1969'da Neil Armstrong Ay'da yürüyen ilk insan oldu. Uranüs, Plüton ve Satürn gezegensel arketiplerin çoklu yakın kavuşumları ve hizalanmaları, bu dönemin devrimsel, özgürleştirici ve yaratıcı enerjilerini simgeler.

Rachel Carson'ın *Sessiz Bahar (Silent Spring)* adındaki kitabı (1962) çevresel yağmacılık farkındalığını arttırdı ve Amerikan çevresel hareketini başlattı. 1966'da İçişleri Bakanlığı ilk defa nadir ve nesli tükenmekte olan türlerin listesini yayınladı. Betty Friedan'ın *Kadınlığın Gizemi (The Feminine Mystique)* adlı kitabı (1963), kadınların ayrımcılıktan ve sadece kocaları vasıtasıyla kendi kendilerini gerçekleştirdikleri yanılsamasından muzdarip olduklarını savunan "bilinç arttırıcı" gruplarla kadınların özgürlük hareketini başlattı. 1966'da Kadınlar İçin Ulusal Organizasyon (National Organization for Women (NOW)) kuruldu ve Konsey, kadınların aynı iş için aynı ücreti almalarını garanti etmek için bir yasa çıkardı. Bob Dylan ilk albümünü çıkardı ve şarkıları insan haklarının ve savaş karşıtı hareketlerin sembolü haline geldi. İngiliz rock grupları *The Beatles* ve *The Rolling Stones* Amerika'yı "istila" etti ve renkli, canlı ve özgün sesleri hippie kültürünün psikedelik mü-

ziğine eklendi. 1969'da Woodstock festivali, psikodeliklerin yutulmasıyla güzelleştirilen dört günlük rock'n roll için 500,000 taraftarı çekti. Homoseksüellerin hakları hareketi, Stonewall Inn ayaklanmaları ile New York'da başladı (1969). 1960ların diğer çığır açan kitapları ve filmleri arasında şunlar yer alır: Ralph Nader'ın otomobillerin tehlikelerini kınayan, tüketici koruma hareketini başlatan *Her Hızda Güvensiz (Unsafe At Any Speed)* adlı kitabı; Theodore Roszak'ın *Karşı Kültürün Yaratılması (The Making of A Counterculture)* adlı kitabı; The Beatles'ın Sarı Denizaltı (*Yellow Submarine*) filmi; Stanley Kubrick'in *2001: Bir Uzay Destanı (2001: A Space Odyssey)* filmi.

PSIKODELİK ALT KÜLTÜR

Karşıt Kültürün Ortaya Çıkması ve Gelişmesi

Psikodelik ilaçlarla deneyimler ve deneyler, psikiyatri kliniklerinden, laboratuvarlardan ve gizli gruplardan ortaya çıktı. Timothy Leary ve dostları, Harvard Üniversitesi'nde psilosibin ile araştırmalarına başladılar: çalışmalar tabiata uygun bir ortamda sıradan insanlarla, Concord Prison çalışmasındaki mahkûmlarla ve mistik deneyimlerin üretilmesinde teoloji öğrencileriyle yürütüldü ve yayınlandı.

Psikodelik Deneyim – Tibet'in Ölümler Kitabına Dayanan Bir Kılavuz (The Psychedelic Experience – A Manual Based on the Tibetan Book of the Dead) kitabını yayınladılar (Leary ve diğerleri, 1964). Huxley'e ek olarak dini filozoflar Alan Watts ve Huston Smith, psikedelik deneyimin dini/ spiritüel boyutlarının doğruluğuna tanıklık etti. Çok sayıda şair, yazar, görsel sanatçı ve müzisyen, psikedeliklerin yaratıcılığı pekiştiren potansiyellerini keşfetti ve doğruladı. Harvard grubunun psikedeliklerin psikolojik ve spiritüel etkilerine odaklandıkları dönemle yaklaşık aynı dönemde, Kaliforniya'da roman yazarı Ken Kesey ve grubu Merry Pranksters sahnede rock konseri verirken "asit testler" yapmışlar, binlerce insan LSD alırken onların müziğini dinlemiş ve ışık gösterilerini izlemiştir. Dolayısıyla yüzbinlerce kişinin belki milyonlarcanın daha derin, yaşam dö-

nüştürücü psikedelik deneyimler yaşadığı, *kolektif bilinçte bir devrim* doğmuştur.

Her ne kadar psikedeliklerin alımıyla sosyokültürel dönüşüm hareketleri arasında direkt nedensel bir bağlantı olduğuna dair bir kanıt olmasa da, her biri psikedelik deneyimlerle klasik olarak ilişkili olana benzer şekilde kolektif bilincin genişlemesini, var olan sınırlı geleneklerin, yaklaşımların ve kuralların ötesine geçilmesini temsil eder. Bu yüzden kişi haklı olarak 1960'ların, 1940'larda başlayan oktav ilerlemenin üçüncü aşamasının karşıt kültürün ve ayrıca bilinç genişlemesi kültürünün çiçeklenmesini simgelediğini söyleyebilir:

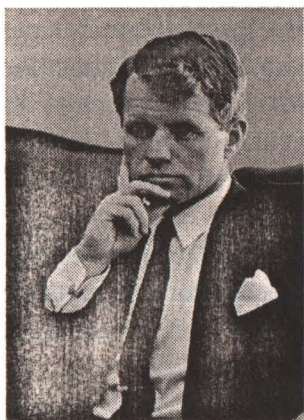
- Savaş karşıtı hareket Amerikan savaş makinesine karşı koyar;
- İnsan hakları hareketi okullarda, evlerde vs. ırkçı ayrımcılığa karşı koyar;
- Ekoloji hareketi sanayi şirketlerinin neden olduğu çevresel kirliliğe karşı koyar;
- Kadınların özgürlük hareketi ataerkil yaklaşımların ve bu zihniyetteki kuruluşların cinsiyetçi ayrımcılığına karşı koyar;
- Gebelik önleyici ilaçlarla da desteklenen cinsel ifadenin artan özgürlüğünün cinsel devrimi, birçok dine bağlı evlilik ve aile geleneklerine karşı koyar ve sınırı aşar;
- Müzik, sanat, moda ve edebiyattaki yaratıcı buluşların artması, önceki nesillerden miras kalan estetik biçimlere karşı koyar ve daha fazla gelişir.

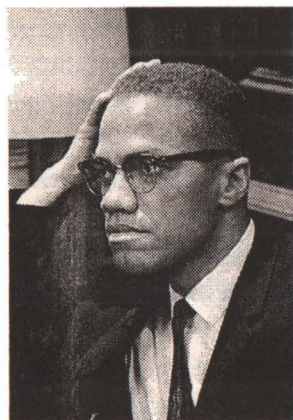
Martin L. King (1929-1968)

John F. Kennedy (1917-1963)

Robert F. Kennedy (1925-1968)

Malcolm X (1925-1965)

Her ne kadar bu sosyal dönüşüm hareketleri adil olmayan, sınırlayıcı veya demode yaklaşımları ve hâkim sosyal düzen uygulamalarına zorlamaları açısından karşıt kültürel veya devrimsel olsa da, *bir şeye karşı olmanın asıl maksat olmadığına farkına varmak* önemlidir. Tıpkı 19. Yüzyılda kölelik karşıtı hareketin asıl maksadının köle sahipliği yapan Güney'e karşı savaş olmadığı gibi, bu hareket daha ziyade kölelerin azat edilmesine yönelikti. 1960ların karşıt kültürünü harekete geçiren hayal, tüm toplumun (insan haklarında, kadınların özgürlüğünde ve cinsel devrimde olduğu gibi), tüm insanlığın (barış hareketinde olduğu gibi), tüm biyosferin veya gezegenin (ekoloji hareketinde olduğu gibi) ihtiyaçlarının genişlemiş farkındalığına dayanan, öncü buluşlar, reform ve özgürlük idi.

Tek bir bebeğin sonunda daha büyük bir dünyaya ve var olma şekline doğma çabası gibi, var olan düzenin sınırlarına yoğun ve şiddetli karşıtlık dönemleri (annenin bedeni ile temsil edilen) olabilir. Ancak annenin hayatını bile tehdit edebilecek bu türde bir karşıtlık, yenidoğan bebeğin çabasının ana amacı değildir. Amaç daha çok katlanılmaz, aşırı sınırlayıcı bir durumdan, daha çok özgürlüğün ve gelişme olanaklarının bulunduğu genişlemiş bir dünyaya doğmaktır. Bu sosyokültürel dönüşümlerin yenilikçi ve öncülük eden yönleri, bilhassa bilim alanındaki yeni keşiflerden ve sanat alanındaki kutlama ifadelerinin yeni biçimlerinden ortaya çıkan buluşlarda aşikârdır. Burada var olan bir düzene karşıtlık görmüyoruz, sadece daha genişlemiş bir dünya görüşüne doğru yüksek enerjili, yenilikçi ve yaratıcı bir "sınırı aşma hareketi" görüyoruz. Öte yandan, özellikle politik ve ekonomik alanda bu hareketlerdeki karşıt kültürel ve devrimsel unsurlar, "imparator intikam alır" durumunda olduğu gibi (bu sözün İngilizcesi olan "the empire strikes back" ile Yıldız Savaşları filminin

5.bölümüne de atıfta bulunulmuştur) hâkim olan kültür tarafından şiddetli geri tepmeler ve baskılar oluşturma eğilimindedirler. Dolayısıyla bu, isyancı karşıt güçlerin şiddetlenmesine yol açar, şiddet ve yıkımda daha sonraki yıllarda tükendiğini gördüğümüz tüm eğilimlerde artışa neden olur.

Şüphesiz, 1960lar boyunca bilinç kültürünün gelişmesine enerji veren ve güçlendiren bir etki, kişisel kullanım için kültür mantarlarının yanı sıra pahalı olmayan psikodelik ilaçların giderek artan sayıda insanlar tarafından yaygın olarak bulunabilirliği idi. Bu elbette sanat ve bilimde yenilikçiliği ve yaratıcılığı güçlendirdi ve daha önceden görece küçük olan hareketlere spiritüel olarak daha çok adanmış insanların eklenmesini sağladı. Silikon Vadisi' nin yüksek teknoloji şirketlerinin icat kabiliyetlerinin çoğunun, esrarın da içinde bulunduğu psikedelikler tarafından teşvik edildiği söylentisi çıkmıştır (Markoff, 2005). Müzisyen ve sanatçıların, "psikodelik" kelimesinin belli bir çeşidini tanımladığı uyuşturucu kullanımı bariz ve ortadaydı. Psikedeliklerin isyankârlığı ve cepheleşen direnç hareketlerini güçlendirip güçlendirmede bilinmemektedir. Bazıları devrimsel hareketlerin daha büyük ölçüdeki fiziksel şiddetinin amfetamin kullanımına daha bağlı olduğunu savunabilir.

Amerika toplumu çoklu içsel bölünmelerin ve hem aleni hem gizli şekilde rekabet eden çıkar gruplarının olduğu, çok katmanlı ve çeşitli bir sistem haline geldi. 1960' larda siyasal yapıda birçok travmatik şok meydana geldi: iki beyaz liderin (JFK ve Robert Kennedy) ve iki siyah liderin (Martin Luther King ve Malcolm X) suikastı. Karşıt kültür tarafından düşünülen ve başlatılan toplumdaki ve kültürdeki devrimsel değişiklikler imparatorluk, hâkimiyet ve kontrol güçlerinin şiddetli geri tepmeleriyle karşılandı. Bu

geri tepmenin bir parçası olarak psikedelik ilaçları elinde bulundurma ve bu ilaçların kullanımı suç sayıldı ve bu durumda bilinç geliştirme olanaklarına dair tüm yasal araştırmalar durdu.

Belki bu da 2.Dünya Savaşı sonunda başlayan gelişimin çok farklı oktav dizisinin bir etkisidir: Amerikan İmparatorluğu'nun küresel askeri hegemonyasının genişlemesi olarak düşünülebilir. Dışa dönük Cumhuriyetçi Amerika Başkanı Dwight D. Eisenhower, "askeri endüstriyel kompleks"in "büyüyen ve kanuni dayanağı olmayan güç" ve etkisinin tehdidinden bahsettiği başkanlığa veda konuşmasında bu gelişmeye karşı uyarıda bulundu (1961). Daha sonraki gelişmeler ışığında, uyarısı ürpertici bir biçimde ileri görüşlüydü.

Bölüm V

1970'LER

Küresel Politika ve Amerika Politikası

Soğuk Savaş, Nixon SSCB'yi ziyaret ettiğinde ve Stratejik Silahların Sınırlandırılması Görüşmeleri I (Strategic Arms Limitation Talks (SALT) I)'i yaptığında bir şekilde çözüldü, uluslararası gerginliğin yumuşadığı devir (détente) başladı; bu durum 36 milletin Helsinki Nihai Senedi'ni kabul etmesiyle resmileştirildi. Nixon ayrıca Beijing'de Mao Zedong'u da ziyaret etti, Çin'e karşı Amerika düşmanlığını hafifletti. Güneydoğu Asya'da gizli CIA operasyonlarının öncülük ettiği Amerikan ordusu Kamboçya ve Laos'ta gizli hava ve kara savaşları başlattı. 1973'te Amerikan taburları Vietnam'dan çekilmeye başladı ve 1975'e gelindiğinde üç ülkede de komünist rejim devralınmıştı. Kamboçyalı Kızıl Kmerler, kendi sivil halklarından yüzbinlerce kişiyi öldürerek bir terör saltanatı kurdular.

Orta Doğu'da Filistin Kurtuluş Örgütü (Palestine Liberation Organization (PLO)) yüzbinlerce kişiyi sınır dışı eden İsrail işgal güçlerine karşı bombalama saldırıları düzenledi. Lübnan'da Hristiyanlarla Müslümanlar arasındaki iç savaş şiddetlendi. OPEC, Orta Doğu petrol üretim karteli, petrol fiyatlarını arttırdı, bu durum enerji kıtlığı ve bu

on yılın sonlarında ekonomik durgunluk yarattı. Nixon, Amerikan dolarının altın rezervleriyle olan bağlantısını kopardı, üretken ekonomi üzerinde bir çeşit çok dengesiz finansal balon yayılırken dünya çapında döviz spekülasyonunun büyük ölçüde arttığı bir devir başladı, o zamandan beri geçen yıllar boyunca bu durum daha da aşırı hale geldi. 1974'te, Watergate skandalını ve Beyaz Saray'daki entrikaların açığa çıkmasını takiben, Nixon, iktidardayken istifa eden ilk Amerika başkanı oldu. 1950lerde bu on yıl süresinde zehirli şiddetin arketipi Plüton, hâkimiyet ve kontrolün arketipi Satürn ile "kare" aç yapıyordu.

1979'da Amerika Başkanı Jimmy Carter'ın aracılık yaptığı Mısır Başkanı Enver Sedat ve İsrail Başbakanı Menahem Begin bir barış anlaşması imzaladı. Orta Doğu'da şiddet ve intikamın amansız döngüsü dışında yaşanan nadir bir olaydı. İran Şahı kaçtı ve Şii Müslüman lider Ayetullah Humeyni dostları İran'ı devralarak köktendinci bir İslam devleti kurdular. Savaşta ve kitlesel infazlarda binlerce kişi öldürüldü. Ayrıca 1979'da Sovyetler, Afganistan'daki bir darbeyi desteklediler ve böylece Müslüman ülkelerden toplanan, Amerikan CIA'yi tarafından aşırı derecede desteklenen ve finanse edilen Mücahitlere karşı 10 yıl sürecek bir savaşın içine çekildiler. Carter'ın güvenlik danışmanı Breszinski, daha sonra gururlu bir şekilde, Amerika'nın bu savaşçılara desteğinin Sovyet istilasından önce başladığını ve Vietnam'a eşdeğer şekilde Sovyetlerin muazzam insan ve finansal kaynaklarını bitirmeye yönelik olarak Sovyetleri çekmek için bir "tuzak" olarak tasarlandığını teyit etmiştir.

Avrupa'da, Kuzey İrlanda'da, İrlanda ile birliği destekleyen Roma-Katolikleri ile İngiltere'nin bir parçası olarak kalmak isteyen Protestanlar arasındaki şiddet alevlendi. İngiltere, Kuzey İrlanda hükümetinin direkt kontrolünü

üstlendi. Türk kuvvetleri Kıbrıs'ı işgal etti, Yunan birlikleri savaşa teşvik edildi. Askeri cunta istifa etti ve Yunan Başkanı Karamanlis sürgünden döndü.

1973'te Şili'de, demokratik olarak seçilen, popüler, sosyalist Başkan Salvador Allende, CIA'in desteklediği bir darbede devrildi ve öldürüldü; yerine geniş çapta yayılmış eziyet, ölümler ve kaybolmalarının ortasında, Devlet Bakanı Kissinger altındaki Amerikan hükümeti tarafından gizlice güçlü bir şekilde desteklenen askeri diktatör Pinochet getirildi.

Güney Afrika'da tutsak siyah bir öğrenci lideri olan Steve Biko, zalimlik ve ihmalden hapisanede öldü, bu da ırk ayrımcılığına karşı uluslararası karşıtlığın artmasına yol açtı. Güney Afrika Başbakanı Botha, ırk ayrımcılığını parçalamaya başladı.

1971'de Amerika'da iki önemli olay Vietnam Savaşı'na genel karşıtlık için bardağı taşıran son damla oldu: bunlardan biri Ohio'da Kent Devlet Üniversitesi'nde Milli Muhafızlar tarafından dört öğrencinin öldürülmesi; diğeri Savunma Bakanlığı'nın içinden Daniel Ellsberg'in *Pentagon Belgeleri'ni* (*The Pentagon Papers*), Amerika'nın Vietnam'la uzun dönem ilişkisinin gizlice planlandığı gizli evraklarını yayınlamasıydı. 1977'de Carter başkan olduğunda, asker kaçaklarının çoğunu affetti ve yurtdışından ülkelerine geri çağırdı. Okullarda birleşimi güçlendirmek için çocukların otobüsle taşınmasına dair bir kriteri, Yüksek Mahkeme kararının tasdik etmesiyle insan hakları hareketi güçlendi. Önemli bir diğer Yüksek Mahkeme kararı, *Roe v Wade* (*Roe vs Wade*) kararı, kadınların kürtaj yapmayı seçebilme hakları olduğuna hükmetti. Kadınlar için eşitliği garanti eden Eşit Haklar değişikliği, Senato'dan geçti, ama gereken eyalet sayısına ulaşamadığı için onaylanmadı. Ayrıca Nixon görev başındayken, hava ve su kirliliğini kontrol etmek

için Çevre Koruma Ajansı (Environmental Protection Agency (EPA)) Konsey tarafından oluşturulduğundan çevreci hareketler daha düzenli hale geldi. Ayrıca kritik yaşam alanlarını koruyan Nesli Tükenmekte Olan Türler Yasası, yürürlüğe girdi.

1970lerin ortasında, OPEC'in kışkırttığı fiyat artışları ve kıtlıkla beraber Amerika'da petrol üretiminin doruğa ulaşması, Batılı sanayi ülke ekonomilerinin (özellikle Amerika'nın) Orta Doğu petrolüne bağımlılıklarına dair genel farkındalıklarını arttırdı. Bir yanda bu durum, "Amerika çıkarlarını korumak" için dünya çapında askeri müdahalelere yönelik ek gündem yaratıyordu. Öte yandan pozitif bir sonucu, enerji muhafaza tedbirleri için artan hükümet desteğine yol açmasıydı (Amerika'da bu kısa sürdü). Sembolik bir gösterge olarak Carter, Beyaz Saray'ın çatısına güneş paneli kurdu ve birkaç yıl sonra, Reagan onları indirdi. Ayrıca enerji cephesinde, 1979'da 100,000'in üzerinde kişinin tahliye edilmesine neden olan Three Mile Adası nükleer santralindeki kaza, nükleer enerjiye karşı yaygın karşıtlığı arttırdı ve nükleer sanayi genişleme planlarının azalmasına yol açtı.

Kültür, Bilim ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler

Uzayın keşfinde uluslararası işbirliği arttı: Amerikalı ve Sovyet astronotlar, kendi uyduları yörüngesel bir bağlantı noktasında bir araya geldiğinde dostça birbirlerini ziyaret ettiler. Sık sık olduğu üzere Hollywood, tüm zamanların en çok gişe rekoru kıran iki filmiyle geleceği tahmin etti: Steven Spielberg'in *Üçüncü Türden Yakınlaşmalar* (*Close Encounters of The Third Kind*) (1977) filmi, uzaylı ziyaretçilerle iyi niyetli karşılaşma ihtimallerini anlatırken George Lucas'ın *Yıldız Savaşları* (*Star Wars*) (1977) evrenin uzak alanlarında sınırlar ve kontrol üzerine savaşları canlandırdı.

İnsanın kökeni ile ilgili bilgimizi, zamanda geriye doğru genişleten Richard Leakey ve meslektaşı, Kenya'da M.Ö. 2.5 milyon yıl öncesine dayanan bir kafatası buldu.

Alex Haley, Afrikalı-Amerikanların kölelik soyunun hikâyesinin kolektif farkındalığını derinleştiren *Kökler* (*Roots*) isimli kitabını yayınladı (1976). Yazı işlemciler ve faks makineleri ofisleri doldurmaya başladı. Apple Bilgisayar şirketi ilk kişisel bilgisayarları piyasaya sürdüğünde, bir Dijital Bağlantı Çağı başladı.

1970ler boyunca daha önceki yıllarda başlatılan karşıt kültürel ve bilinç genişletici dönüşüm hareketlerinin birçoğu (savaş karşıtı, insan hakları, feminist, çevreci, cinsel tutumların özgürleşmesi) kamusal ilke alanına ve ana akım kültüre girmedi sınırlı bir başarı elde etti. Ancak baskıcı devlet gücünün ve askeri-endüstriyel kompleksin kuvvetleri de, özellikle uyuşturucu ve uyuşturucu politikası alanlarında daha güçlü ve yaygın hale geldi. Nixon ekibi –

muhtemelen McCarthy'nin "komünizmle mücadele" ile ölümü, onları faşizme dayalı bir devletin ana gerekliliği olan bir iç düşmanla bıraktığı için – "uyuşturucuyla mücadele"yi başlattı. Reagan ve ondan sonraki her ABD başkanı (Carter'ın muhtemelen istisna olması dışında), insanların korkuları ve bilgisizlikleri üzerinde durarak ve ne uyuşturucunun ülkeye girmesini önlemeye ne de bağımlılıkları tedavi etmeye yönelik aslında hiçbir şey yapmayarak, bu yasaklayıcı politikalara devam etti ve onları arttırdı. Tıbbi olmayan tüm ilaçların kullanımını suç olarak kabul etme, narkotik kaçakçılığı şebekesinin, uyuşturucu emniyet teşkilatının ve diğer ülkelerdeki, özellikle Latin Amerika'daki yarı askeri çetelerin geniş yeraltı ekonomisini ateşledi. Bu operasyonlarda aklanan paralar – bazıları tarafından her yıl yüz milyarlarca dolar olduğu ileri sürülen bu paralar – tekrar bankacılık sistemine ve hükümetin kasasına "siyah bütçe" kategorisi altında girdi (Scott, 2003).

Benötesi ve spiritüel bakış açıları, Batılı bilimin Newton/Kartezyen dünya görüşünün sınırlarını genişleten yeni paradigmlar formüle etmede öncü olan bilim adamlarının ve filozofların yazılarına girmeye başladı. Burada Fritjof Capra, Stanislav Grof, Arthur Young, David Bohm, Buckminster Fuller, Ilya Prigogine, Rupert Sheldrake, James Lovelock ve diğerleri gibi kişilerin çalışmalarını düşünüyorum (Grof, 2000). Çevrecilik üzerine derin ekoloji, sosyal ekoloji, ekofeminizm, biyo-bölgeselcilik ve ekopsikoloji gibi yeni, daha radikal felsefi bakış açıları konuşuldu, tartışıldı ve yayınlandı (Metzner, 1999).

Psikedelik Alt Kültür: Derinleşme ve Yayılma

Psikedelik ilaçların hiçbir tıbbi değeri kabul edilmeksizin kontrole tabi maddeler olarak düzenlenmesi, bu maddelerle yapılan tüm resmi araştırmaları durdurdu. Bu ilaçların elde bulundurulması ve kullanımı, eroin, kokain ve marihuana ile eşit derecede suç kabul edildi. Şimdi yasaklayıcı politikalar, her ne kadar kullanıcılarının sayısı esrar kullananların %10'undan az ve uyuşturucu kullananların %1'inden az olsa da, yeni psikedelik ilaçları da kapsıyor. Artan devlet baskısı nedeniyle psikedelik hareketteki birçok kişi açık entrikalarda yer almaktan kaçındıkları kadar psikedeliklerin terapötik uygulamalar üzerindeki devlet onaylı araştırmalarından da kaçındılar. 1960larda karizmatik liderlerin suikastlarının şok etkilerinin yanı sıra, içinde Timothy Leary'nin de olduğu hareket liderlerinin hapis cezaları, Manson çetesi ile Hells Angels tarafından LSD ile ilişkili olarak işlenen suçlar ve şiddet, derin vicdan muhasebesini başlatmak içindi. İlaçların ve hayal gördüren bitkilerin şifa, terapi ve spiritüel gelişim için kasıtlı kullanımı gizli olarak sürdü, özel alana kaydı. Hayali deneyimlerinden esinlenen müzisyenler, sanatçılar ve yazarlar becerilerini uygulamaya ve çalışmalarını yayınlamaya devam ettiler.

Asya yogası, Zen Budizmi ve diğer meditasyon sistemleri gibi bilinç gelişiminin diğer öğretileri ve yöntemleri, benötesine yönelik deneyimsel psikoterapinin birçok yeni biçimi, Yeni Çağ (New Age) spiritüel uygulamaları, neo-şamanik ve neo-pagan meraklar bilginlerin, çevirmenlerin ve Asyalı öğretmenlerin göçleri yoluyla beslendi ve

akademik olarak daha saygıdeğer hale geldi. Eski Tibetli kehanetin önceden haber verdiği üzere, “Budist Dharma Kırmızı Adam’ın topraklarına gelir.” Antropolog Michael Harner, *Şamanın Yolu (The Way of the Shaman)* adlı kitabında dünya çapındaki şamanların ana tekniklerini ve bakış açılarını tarif etti ve insanlara ritmik davul vuruşlarıyla şamanik yolculuğun ilkelerini öğretmeye başladı.

Bölüm VI

1980'LER**Küresel Politika ve
Amerika Politikası**

1980ler Komünist Sovyet imparatorluğunun ve Doğu Avrupalı kendisine bağımlı ülkeler üzerindeki etkisinin şiddete başvurmada dağıldığı yıllardır. Bu yılların ilk başlarında, Lech Walesa tarafından yönetilen Polonya Dayanışma Partisi, Sovyet Komünizmi alanında bağımsız ilk işçi birliği oldu. SSCB'deki Komünist Partisi'nin genel sekreteri Mihail Gorbaçov'un liderliğinde, glasnost (açıklık) ve perestroyka (yeniden yapılanma) gibi ekonomik reformlar ve politikalar Sovyetler Birliği'ni geliştirdi. 1985'te Gorbaçov ve Reagan, Washington'da INF anlaşmasını imzaladılar, nükleer stoklarını azaltmayı kabul ettiler. Sonra art arda gelen ayrılık dalgaları, içlerinde Polonya, Doğu Almanya, Çekoslovakya, Macaristan, Litvanya, Ukrayna, Bulgaristan ve son olarak Romanya'nın bulunduğu önceden bağımlı olan devletlerin şiddete başvurmada bağımsız olmalarını sağladı. 1989'da Soğuk Savaş düşmanlığının acı dolu simgesi olan Berlin Duvarı'nın kaldırılmasına, 40 yıllık bölünme üzerinden insanlığın sevinçli serbest geçiş eşlik etti. Rus ekonomisi hızla kötüye gitti, sosyal refah sistemleri çöktü ve sanayileşmiş bir toplumun altyapısı parçalandı. Dünyanın en kötü nükleer kazası meydana geldi, Ukrayna'daki Çernobil santrali patladı (1986), belir-

siz bir süre boyunca çevreleyen alanı radyoaktif çorak arazi haline getirdi, binlerce ölüme ve daha binlerce şekil bozukluklarına neden olan radyasyon hastalıklarına ve doğum kusurlarına yol açtı.

Amerika'da 1980ler, Hollywood aktörü ve Cumhuriyetçi Ronald Reagan'ın 1980'de Başkan seçildiği ve 1984'te yeniden seçildiği ve kendisinin, ABD ekonomisinin 1970'lerin sonundaki durgunluğundan, ulusal açığın patlayan büyümesi pahasına çıkmasını sağlayan arz yanlı ekonomik program başlattığı yıllardır. Amerika'da Reagan'ın, İngiltere'de Margaret Thatcher'ın yönetiminde, başlıca sosyal hizmetlerin özelleştirilmesinin ve metalaştırılmasının sözümlerine ona kapitalist "serbest piyasa" politikaları, Batı dünyasında artarak yayıldı. On milyonlarca ABD vatandaşı, çok sayıda tasarruf ve kredi kurumu iflas ettiği için birikimlerini kaybetti. Bağımsız araştırmacılar, tasarruf bankalarının iflasının işçi sınıfının varlığının zengin elit sınıfa transferini gerçekleştirmek için planlanıp düzenlendiği sonucuna varmışlardır. Eroin ve kokain üzerine yoğunlaşan Uyuşturucuyla Mücadele, Reagan yönetiminde büyük ölçüde genişledi, hapisane nüfusunda patlayan bir büyümeye yol açtı. Bu ilaçların ve uyuşturucu kaçakçılığının sırasıyla Vietnam Savaşı ve Latin Amerika savaşları ile ilişkisi, bazı yürekli gazeteciler tarafından bildirildi, ama ana akım medya tarafından bildirilmedi (Scott, 2003). Genel toplum üzerindeki korku havasını güçlendirmek için "uyuşturucu savaşı" söyleminin kullanımı (elbette gerçek ilaç kullananlar değil, ama diğer herkes üzerindeki) artan baskıcı sosyal kontrol mekanizmalarının propagandasını yapmaya ve toplumsal sözleşmeye olan güvenin geniş ölçüde kaybolmasına hizmet etti.

Reagan yönetiminde Hristiyan köktendinciler Cumhuriyetçi partide muazzam bir güç ve etki topladılar, gide-

rek artan bir şekilde medyaya ve kamusal söylem koşullarına hükmettiler. Reagan'ın İçişleri Bakanı James Watt diğer milyonlarca insan gibi Armageddon senaryolarına, çevresel felaketlerin "Tanrı"nın yaklaşan muzaffer dönüşünü karşılama belirtileri olduğuna açıkça inananlardandı. Bundan dolayı, Nixon ve Carter yıllarının ilerleyen enerji muhafaza ve çevreyi koruma politikalarının boyutu küçüldü. Sembolik olarak Reagan, Carter döneminde Beyaz Saray'ın çatısına yerleştirilen güneş panellerini kaldırdı, bunun yerine büyük miktarda ödenekleri petrole ve otomobil endüstrisine yönlendirdi. Politikaların bu yönü, sonraki yirmi yıl boyunca az ya da çok açık bir şekilde devam etmek üzere düzenlenmiştir ve Beyaz Saray'da G.W. Bush rejimi altında açık olarak yükselmiştir. Eşzamanlı olarak iç karartıcı bir şekilde, 1989'da Exxon Valdez battığında, on milyon galon petrol Alaska sularını ve doğal yaşamı kirletti – bu, temizlemesi yıllarca sürecektir olan dünyanın en kötü petrol sanayi kazasıdır.

Orta Doğu'da Arap-İsrail savaşında PLO ile İsrail arasındaki şiddet yeniden ateşlendi. İran ile Irak arasındaki savaş, ABD'nin Irak'ı alenen, İran'ı gizliden fonlaması ve desteklemesi ile şiddetlendi. ABD'nin, Irak'la savaşı sırasında İran'a silah sattığının ve kârı Nikaragua'daki Contra güçlerini fonlamak için kullandığının keşfedilmesi, Amerika politikasına bomba gibi düştü. CIA'in "kara bütçe" operasyonlarının bir bölümü keşfedildi, ama bilgi süratle ve etkili bir şekilde gizlendi ve nötralize edildi. İran-Irak savaşı 8 yıl ve 1.5 milyon ölüden sonra, 1988'de sona erdi.

Nikaragua'da Sandinistalar iktidara geldikten ve ABD'ye barış teklifi yaptıktan sonra, Amerikan politikası Nikaragua hükümetine başkaldıran Contraları desteklemeye devam etti (1985). Kanıtlarla birlikte iddialar, Contra savaşı ve çeşitli ülkelerdeki (Guatemala, Honduras, Nika-

ragua, Kolombiya) ölüm mangası operasyonları da dâhil olmak üzere, Merkezi Amerika askeri operasyonlarının ABD-CIA silah ve eğitimleriyle desteklendiğini ve bir bölümünün “kara bütçe” uyuşturucu kaçakçılığı ile fonlandığını su yüzeyine çıkardı. Bu ülkelerdeki model aynıdır: ABD şirketlerine karşı sömürgeci bağların azalmasıyla birlikte halk demokrasisine veya ulusal çıkarlara yönelik en ufak bir hareket, devletin direnciyle ve sonunda halk ve iç kaynaklı direncin şiddetli baskılanmasıyla karşılaşılır. Sonunda, ABD tarafından desteklenen zengin, arazi sahibi elit tabaka iktidarda kalır ve fakir, fakir ve yardıma muhtaç olarak kalır.

Bu on yılın sonunda, 1989’da Şilili seçmenler, Komutan Pinochet’in acımasız askeri rejimini sona erdirerek Patricio Aylwin’i seçtiler. Dinler arası şiddet Hindistan’da patladı ve Başbakan İndira Gandhi, Hindistan’daki Sih Altın Tapınak’a askeri birlikler gönderdiğinde devlet şiddetini tetikledi, 500’ün üzerinde sivil öldürüldü. Çin’de benzeri görülmemiş büyük ve sürekli öğrenci protestoları, Tiananmen Meydanı’nın pasif işgaline yol açtı. Bu durum 1,000’in üzerinde silahsız protestocunun yetkililer tarafından öldürülmesiyle acımasız bir şekilde denetim altına alındı.

Özetlersek, 1980lerde Sovyet imparatorluğu ve onun bürokratik komünizm çeşidi ortaya çıkmaya başladı; hâlbuki Amerikan finansal-endüstriyel imparatorluğu yurtiçi nüfus üzerindeki ekonomik hâkimiyeti ile askeri bakımdan denizaşırı istemci devletler üzerindeki hâkimiyetini birleştirdi.

Kültür, Bilim ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler

1981'de bir NASA insansız uzay roketi olan *Voyager I*, Satürn'ü keşfe çıktı. İlk uzay mekiği Columbia fırlatıldı ve uzaydaki ilk görevini tamamladı. Ama 1986'da ABD uzay programında büyük bir aksilikte, uzay mekiği Challenger kalkıştan sonra patladı, içindeki sekiz astronot öldü.

AIDS salgın bir hastalık olarak kabul edildi ve AIDS'in ortaya çıkması, cinsel devrimin bazen kayıtsız coşkununla düzeltici bir dur dedi. Homoseksüel alt kültür, sosyal eylemciliğin etkin yeni biçimlerinin yanı sıra hastalık, ölüm ve şifanın daha derin farkındalığını geliştirmek için harekete geçti. 1980lerde ve takip eden yıllarda AIDS'e ek olarak, içlerinde Ebola, Laym hastalığı ve SARS'ın da bulunduğu yeni bulaşıcı hastalıkların artarak yayıldığını görürüz. Giderek daha çok sayıda insanın çaresizce daha fakirleşmiş koşullarda yaşamalarından ve genel seyahat miktarının artmasından dolayı, hastalık taşıyıcıların yayılması giderek kolaylaşmıştır.

1960ların ve 1970lerin karşıt kültürüyle özdeşleşen birçokları, hem özel hem kamusal alanda gizli kapaklı hareket ettiler. Hareketler derinleşmeye, çeşitlenmeye ve gelişmeye devam etti, akademik dünya, eğitim ve dinler de dâhil olmak üzere toplumun her kesimine ulaştı. Derin ekoloji, ekofeminizm, biyo-bölgeselcilik, ekopsikoloji gibi geleneksel dünya görüşünün insanmerkezciliğini zorlayan radikal çevreci/ekolojik hareketler vardı. Feminist, insan hakları ve sosyal adalet yelpazesinde hareketler gelişti ve politikada giderek daha etkin hale geldi. Benötesi psikoloji, bir spiritüel deneyim dili ve belirli din sistemlerinin kav-

ramlarından bağımsız olan değerler geliştirdi. Hint Yogası, Zen, Tibet Budizmi ve diğerleri gibi Asya kökenli spiritüel öğretiler gelişti ve birçok Asyalı öğretmen Batı'ya yerleşmeye ve orada ders vermeye başladı. Bu çeşit hareketlerin sosyal hastalıkların azalmasına ve sosyal vicdanın, ilginin ve eylemciliğinin artmasına katkıda bulunduğu kabul edilir. 1980ler boyunca astrolojik olarak Jüpiter'in yardımsever açılımı, Uranüs'ün özgürleştirici yaratıcılığı ile hizalanmıştır.

1980lerin ruhunun simgesi olan kitaplar ve filmler şunlardı: Steven Spielberg'in E.T. (*E.T.*) filmi – tekditkar olmayan gelişmiş bir uzay türünün ziyareti temeline dayanan özgün ve güçlü bir hikâye; John Huston'ın *Ölümler* (*The Dead*) filmi – bir James Joyce hikâyesine dayanan, İrlandalı usta film yapımcısının son vasiyeti; Afrikalı-Amerikan kadınlar tarafından yazılan iki kitap – Alice Walker'ın *Renklerden Mor* (*The Color Purple*) (1982) ve Tony Morrison'un *Sevilen* (*Beloved*) (1987) adlı kitapları – her ikisi de, ikili ırkçı ve cinsiyetçi zulüm altında yaşayan siyah kadınların kölelik hikâyesinin güçlü anlatılarıdır; Salman Rüşdi tarafından yazılan *Şeytan Ayetleri* (*The Satanic Verses*) (1988) kitabı yazarı için ölüm fetvası verilmesine neden olan İslam üzerine hicivsel bir romandır.

Psikodelik Alt Kültür: Empatojenler ve Entojenler

Ana akım kültür için psikedeliklerin kullanımı, sözüm ona Uyuşturucuyla Mücadele içinde ufak bir dipnot haline geldi. Klasik psikedeliklerin şifa ve psikospiritüel gelişme amacıyla kullanımı, neredeyse görünmez bir şekilde gizli kaldı. Marihuana, çekişmeli bir zeminde ve ortada idi ve öyle kaldı: milyonlarca kişi için hayat kurtarıcı ve zihni destekleyen bir ilaç, politik sınıf için bir tabu konusu.

Kimyager Alexander Shulgin, eşsiz bir şekilde psikoterapiyi tamamlayıcı değeri olduğu görülen fenetilamin bileşkesi MDMA'yı yarattı. MDMA, diğer psikodeliklerden farklı olarak sadece farkındalığın duygusal dalgasını genişletir, fiziksel algılamaları değiştirmez ve bir empati durumu yaratır ("empatojen" denmesinin nedeni budur), meditatif sakinlik ve duygusal dengeye yakındır. Öforik niteliğinden dolayı, ilaç terapistin koltuğundan sokaklara yayıldı, şeytanlaştırılmış ve yasadışı hale geldi, böylece 1960'lardaki LSD modelini tekrar etti: psikoterapidaki pozitif sonuçlara dair ilk raporlar, abartılı ve kuşkulu kanıtlarla kitleselleşmeyle ve sonra suç olarak sayılmayla sonuçlanır (Holland, 2001). MDMA'yı (şimdi "ekstazi" olarak bilinen) ve bunun yanı sıra tekno müzik ve ışık gösterilerini içeren binlerce kişinin katıldığı çılgın dans partileri, İngiltere'de başladı, ABD, Avrupa ve tüm dünyaya yayıldı. Bu yeni Dionysos'un eğlenceleri gibi eğlenceler, varoşlarda yaşayan orta sınıfın yanı sıra gençlik kültüründe de yayıldı, 1960ların şenlikli, duyumsal ve hayat dolu ortamlarına benzer bir şey yeniden yaratıldı. Uranüs'ün özgürleş-

tirici enerjisiyle Neptün'ün gizemli, sınırları yok edici arketipi arasındaki hizalanma, bu devri simgeler.

Özellikle 1960ların Kaliforniya rock dans grubu The Grateful Dead ile ve bunun yanı sıra 1950lerde Brezilya'dan doğan *Santo Daime* ve *Uniao de Vegetal* gibi ayahuska dini ile ilişkilendirilen hayal gördüren mantar kültürü, taraftar toplamaya devam etti ve uluslararası çapta yayıldı. Entojen ("içindeki kutsal ile bağ kurma") terimi, peyote, psilosibin mantarları ve ayahuska gibi maddeleri, yerli kültürlerin şamanik dini törenlerini betimlemek için kullanılmaya başlandı. 19.yüzyılın sonunda peyotenin kullanımı, Yerli Amerikan kültürüne dini bir törenle birleşik olarak girdi; şimdi 20.yüzyılın sonlarında aslen Brezilya'dan doğan ayahuska kiliselerinin, ABD ve Avrupa'da aynı yolu izlediği görülür.

Santo Daime kilisesinde, entojenik madde şarkı söylemeyi ve dansı içeren grup törenlerinde yutulur; empatojenik Ekstazi, çılgın dans partilerinde büyük gruplarca alınır; hayal gördüren mantar için başlıca ortam The Grateful Dead konseridir. Eski dünyanın Dionysos tarzı dininde olduğu gibi, mest edici bilinç genişletme, müzik ve dansla ilişkilidir. Ana akım toplumda kabul edilemez olan ve yasaklanan maddelerin büyük çapta kullanımı, gizli olarak yapılır, mantar miselyumu gibi görünmez bir şekilde yayılır, katılımcı, dünyayı şerefliendiren ve yaşam dolu kutlamaların hiyerarşik olmayan, gayri resmi, uluslararası ağlarını yaratır.

Bölüm VII

1990'LAR

Küresel Politika ve
Amerika Politikası

Baltık ve Orta Asya cumhuriyetleri bağımsızlıklarını ilan ettiler ve Sovyetler Birliği resmi olarak sona erdi, Komünist Parti gücünü kaybetti ve Boris Yeltsin (ve sonra Vladimir Putin) yeniden kurulan yeni Rusya'nın başkanı oldu. Çeçenistan'da, muhtemelen Batı'nın bir petrol boru hattına olan ilgisi ile kamçılanan ayrılıkçı gerilla savaşları devam etti. Batılı kapitalist "serbest piyasa" sahtekârlarının etkisi altında ruble devalüe edildi, endüstriyel ekonomi patladı, en basitinden, Rusyalıların gelirleri hızla düştü ve ekonominin büyük bölümü kara borsaya ve takasa geçti. Sovyet imparatorluğunun çöküşü, ABD'nin "tek süper güç" olmasını sağladı, giderek daha açık bir şekilde dünya ABD'nin ekonomik ve askeri hegemonyasına adandı. Bu emperyalist projenin bir parçası olarak, Başkan George H.W. Bush, Irak'ın Kuveyt petrol alanlarını topraklarına katmasını bahane ederek bölgede bir kuvvet üssü kurmak amacıyla, 400,000 askeri 1991'de Suudi Arabistan'a gönderdi. Ek olarak, ABD/BM güç grubu, Irak'a, daha sonraki yıllarda binlerce sivilin ölümüne ve ekonominin ve altyapının ciddi şekilde zayıflamasına neden olan, Irak'ın belini büken yaptırımları zorla kabul ettirdi.

Usame Bin Ladin'in emri altındaki, aslen CIA'in Sovyetleri Afganistan'dan çıkarmaları için işe aldığı İslamcı

terörist gruplar tarafından organize edilen Amerikan konsolosluğuna saldırılar, Afganistan ve Sudan'a karşı misilleme hava saldırılarına yol açtı. İsrail-Filistin barış sürecinde büyük bir aksamada, İsrail Başbakanı Yitzhak Rabin'e, bir kısım toprakları Filistin'e teslim etmesinden dolayı kendisine kızgın olan sağ görüşlü bir öğrenci tarafından suikast yapıldı.

ABD'de 1990lar, daha önceden Arkansas Valisi olan Clinton'ın 1992'de seçildiği ve 1996'da tekrar seçildiği yıllardır. Bill Clinton, Cumhuriyetçilerin kontrol ettiği Konsey'in onun Beyaz Saray'da yaşanan bir cinsel ilişkiyi yalanlamasından dolayı suçlayan bir teşebbüsü atlattı. Bu on yılda, cinsel ve ırksal konular Amerika politikasında büyük rol oynadı. ABD Konseyi, Afrikalı-Amerikan hukuk profesörü olan Anita Hill tarafından yapılan cinsel taciz suçlamalarına rağmen, yine bir Afrikalı-Amerikan olan Clarence Thomas'ın Yüksek Mahkeme'ye adaylığını onayladı.

Bir siyah olan Rodney King'i dövmelelerine ve bunun videoteybe alınmasına rağmen, tümü beyaz jüri üyeleri tarafından beyaz polislerin temize çıkarılmasıyla ırkçı ayaklanmalar, Los Angeles'ta patlak verdi. Siyah futbol kahramanı O.J. Simpson, ırkçılığa çalan sansasyonel cinayet davasında karısı Nicole'ü öldürmekten suçsuz bulundu. Mahkeme kararı ırkçılık, servet ve Amerikan ceza adalet sistemi ile ilgili ulusal çapta tartışmaları tetikledi.

Bu on yıla ayrıca ABD'deki olağanüstü şiddet ve yıkım eylemleri damgasını vurdu: Federal ajanlar Teksas, Waco'da Branch Davidian kültüne ait bir çiftliğe baskın yaptılar ve orayı kuşattılar; kuşatma, federal ajanların yerleşkeye saldırması, alevlerin her yanı kuşatması ve düzinelerce kişinin ölmesiyle sona erdi. Oklahoma'da, üstünlük yanlısı sağ görüşlü beyaz milis üyeleri tarafından yapıldığı

açık olan Murrah Federal binasının bombalanması, 168 kişinin ölümüne sebep oldu. İki delikanlı öğrencinin kindar cinayet serisi, 1999'da Colorado, Littleton'da Columbine Lisesi'nde 15 kişinin ölümü ve 23 kişinin yaralanmasıyla sonuçlandı.

Defterin şiddete başvurmayan tarafında, Doğu Almanya üzerindeki Sovyet hâkimiyetinin çöküşünün, 2.Dünya Savaşı'ndan beri ilk defa iki Almanya'nın birleşmesine yol açması vardı. Dahası, Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (Conference of Security and Cooperation)'nın düzenlenmesi, NATO ve Varşova Paktı güçlerinin azalması ile Soğuk Savaş çözülmesi meydana geldi. Kuzey İrlanda'da, 22 yıl süren müzakereler ve 30 yıl süren şiddet sonrasında Hayırlı Cuma Anlaşması (Good Friday Accord)'nın imzalanmasıyla kırılgan bir barış açılımı meydana geldi.

1918'de ortaya çıkan Yugoslavya Federal Cumhuriyeti, Slovenya ve Hırvatistan, sonrasında Bosna, Hersek ve Makedonya bağımsızlığını ilan ettiğinde, başlangıçta barışçıl bir şekilde parçalara ayrıldı. Ancak Sırp Başkanı Milo-seviç iktidara sıkıca tutunarak, Kosova ve Arnavutluk'un devredilmesine karşı koydu ve Sırp milislerinin müdahalesi, Müslüman nüfusa karşı etnik arınma harekâtına damgasını vuran iç savaşı kışkırttı. ABD hava bombası harekâtı ile desteklenen NATO, Yugoslavya'dan kalanlara karşı, 20,000 kişinin yaşamına son veren üç buçuk yıl süren bir savaşa girdi.

Haiti'de baba ve oğul Duvalier'in uzun zamandır süren diktatörlüğü, önceki rahip Jean-Bertrand Aristide'in, Haiti'nin demokratik olarak seçilen ilk popülist başkanı olduğunda sona erdi. El Salvador'un yıllarca süren iç savaşı, hükümet ve asi liderlerin bir anlaşma imzalamasıyla sona erdi. Kanada, Meksika ve ABD tarafından imzalanan Ku-

zey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması (North American Free Trade Agreement (NAFTA)), dünyanın en büyük ticaret birliğini oluşturdu. İmzadan sonraki gün, yerli toprakların ve yerel toplumların, çok uluslu şirketlerin kârları için sürekli sömürülmesini protesto eden Zapatista ayaklanmaları, Chiapas, Meksika'da başladı. Pesonun düşüşüyle Meksika ekonomisi iflasın eşiğinde sallandı, bu durum ABD tarafından 20 milyar dolar tutarında kurtarma paketi ile sonuçlandı.

Güney Afrika'da Nelson Mandela 27 yıl sonra haptten çıkarıldı, ırkçılık yasaları feshedildi ve Afrika Ulusal Konseyi (African National Congress)'nin zaferiyle ve Nelson Mandela'nın başkan seçilmesiyle sonuçlanan ilk çok ırklı serbest seçimler yapıldı. Irkçılık rejiminin görece şiddete başvurmadan yapılan devri, büyük ölçüde uluslararası kökleşmiş yatırım eksikliğine – bireyleri ve kurumları Güney Afrika'ya bağlı şirketlerden yatırım fonlarını çekmeleri için baskılayan – atfedilir. ABD hükümeti ırkçılık rejiminin değişmeyen destekçisi olmuştur.

Orta Amerika'da, Ruanda ve Burundi'nin başkanları Ruanda'nın başkentine yakın bir yerde uçak kazasında öldü ve bu durum, Hutu ve Tutsi kabileleri arasındaki iç savaş için bahane sağladı. Çoğunlukta olan Hutular tarafından birkaç ay içerisinde 800,000 Tutsi'nin katledilmesiyle devlet destekli bir soykırım meydana geldi. Mülteciler, komşu Zaire, Burundi ve Tanzanya'ya giderek şiddetten kaçtılar.

Doğu Timor'da, BM destekli bir referandum sırasında, insanlar Endonezya'dan bağımsız olma yönünde oy kullandı, Endonezya ordusu (ABD tarafından silahlandırılan ve eğitilen) tarafından misilleme yapıldı, ordu küçük ada ulusunu işgal etti ve nüfusun üçte birini, yaklaşık 200,000 kişiyi katletti. Hindistan'da binlerce aşırı uç görüş-

l  Hindu bir camiye tahrip etti, binlerce kişinin hayatına mal olan, iki ay süren Hint-Müslüman ayaklanmasını ateşledi. Gezegenesel ölçekte, tropik Pasifik Okyanusu'nun büyük çaplı periyodik ısınması olan El Nino, dünya iklimini etkiledi, normal hava koşullarını alabora etti. Mitch kasırgası Karayipler'i ve Orta Amerika'yı vurdu, binlerce kişi öldü ve yapımı yıllar alan altyapının çoğunu silip süpürdü.

1990lı yılları özetlersek, ulusal ve etnik şiddetin çoklu patlamalarının yanı sıra, emperyalist sistemlerin şaşırtıcı barışlı devrilme örneklerini Sovyetler Birliği ve Güney Afrika'da gördük.  okuluslu dev şirketler, yanlış isimlendirilen "serbest ticaret" adı altında, gittikçe engellenemeyen sermaye ve piyasalardan faydalanma hareketlerini zorlamışlardır. Özellikle petrol ekonomisinin Batılı şirket hâkimiyeti projesi, askeri müdahalelerle desteklenmiştir. İktisadi küreselleşmeyi ve büyük eşitsizliği ve bunlarla ilişkili insan ve doğal kaynakların sömürüsünü eleştiren sesler daha çok duyulmaya başlanmıştır. 1999'da "Seattle Mücadelesi (Battle in Seattle)"  okuluslu şirketlerin ve onların h k metlerinin giderek artan ekonomik h kimiyetlerine ve sömürüsüne karşı düzenlenen bir dizi büyük sokak protestolarının ilkidir. Bilim adamlarının küresel çevresel felaketlerin (iklim değişikliği, türlerin neslinin tükenmesi, aşını nüfus,  evre kirliliği, ormanların yok edilmesi, kaynakların tükenmesi)  oklu olarak tırmadığına dair uyarıları, giderek kolektif bilince yayılmıştır.

Kültür, Bilim ve Teknolojide Bilinç Genişletici Gelişmeler

Bu on yılda uzayın keşfinde çeşitli tarihi ilerlemeler meydana geldi: Kozmik nesnelerin ve olayların daha önce hiç görülmemiş olan çarpıcı fotoğraflarını gönderen Hubble Teleskobu'nu taşıyan *Discovery* uzay mekiği, Cape Canaveral'den fırlatıldı. NASA uzay aracının *Mir* adındaki Rus uzay istasyonu ile ilk buluşması meydana geldi. NASA insansız uzay roketi *Pathfinder*, Mars'a indi.

İnternet Topluluğu (The Internet Society) kuruldu ve 1,000,000'dan fazla sunucu bilgisayar bir ağda birbirine bağlandı, sonraki yıllarda benzeri görülmemiş bir bağlantı-sallığın küresel büyüme patlamasının başlangıcıydı. İnternetin baş döndüren yükselişi ve yayılışı, suç ve ticaretten bilim, eğitim, bilgi (ilaçlarla ilgili bilgiler dâhil) ve eylemci dayanışmaya kadar yaşamın her alanında küresel iletişimi teşvik etti. Bilgi sahibi olan kaynaklar, internet ve dijital teknoloji devrimindeki en yaratıcı yenilikçilerin, 1960' lar-daki psikodelik ilaç deneyimlerinden esinlenenler olduğunu iddia eder (Markoff, 2005).

1990ların ruhunu özetleyen filmler şunlardır: Kevin Costner'ın 19.yüzyılda Yerli Amerikalıların efsanesini ve kültürlerini kaybetmelerinin trajedisini onurlandıran *Kurtlarla Dans* (*Dance With Wolves*) filmi; Steven Spielberg'in Nazi-Yahudi katliamının kurbanlarını ve soykırımsal liderliğe karşı koyan bir bireyin cesaretini onurlandıran *Schindler'in Listesi* (*Schindler's List*) filmi.

Psikodelik Alt Kültür: Internete Entegre Etmek

Yasaklayıcı uyuşturucuyla mücadele politikaları mantıĝa, adalete ve saĝduyuya karşı koyarak devam etti, orantısız bir şekilde siyah bireyler marihuanaya sahip olmanın kurbansız suçlarından dolayı yüzbinlerce kişinin hapsine yol açtı. Bununla ilişkili yasaklama ve propaganda kampanyaları, uyuşturucunun ithalini veya kullanımını durdurmaya veya madde baĝımlılıĝı ile ilişkili kamusal saĝlık problemlerini çözmeye yönelik hiçbir şey yapmadılar. Uyuşturucu kullanımı konusunda odaĝın daha çok *zararın azaltılmasında* ve saĝduyuda olduĝu Amerika Birleşik Devletleri, diĝer Batılı uluslara göre giderek daha izole hale geldi. Uyuşturucuyla mücadele toplumun genelinde bir korku havası yarattı ve hapishane-sanayi kompleksinin gücünü arttırdı. Yasaklanma ve onunla ilişkili korku, bilincin daralmasını teşvik etti ve psikedelikler kamusal tabu haline geldi. Bilinç genişletici yöntemlerle çalışma (ilaçla veya ilaçsız) sadece gizli olarak, özel alanlarda devam etti.

Psikedelik yeraltı dünyası devam etti, şifa, terapötik ve spiritüel deĝerlere karşı daha açık niyetlilikle daha bilgili hale geldi. şamanik uygulamalar, hayvan, bitki ve ruh dostlarıyla çalışmalar, bitkisel ve doĝal ilaçlar, organik tarım ve beslenme hepsi güçlü bir bi imdc genişledi. Doĝum ve doĝurmaya, ölüm ve ölmeye yönelik yeni, daha bilinçli, tıbbi olmayan, aile ve ev tabanlı yaklaşımlar, daha çok taraftar kazandı. Özellikle homeopati, Çin akupunkturu, Hint ayurvedası ve yerli bitkisel şifa sistemleri gibi alternatif tıp sistemleri kabul gördü. Atomistik, doĝrusal determinizmden ziyade baĝlantısallıĝı ve karşılıklı nedenselliĝi

vurgulayan yaşıyan sistemler dünya görüşü, felsefi bilimsel çevrelerde, bilhassa Ervin Laszlo, Fritjof Capra ve Joanna Macy gibi düşünürlerin çalışmalarında ortaya çıktı. Bağlantısallık dünya görüşü, kozmosun ve tüm bileşenlerinin yaşıyan, bilinçli varlıklar olarak görüldüğü eski animistik yerli öğretileri yankıladı.

Bölüm VIII

YENİ YÜZYIL (2000-2010)**Küresel Politika ve
Amerika Politikası**

2000 yılındaki Amerika seçimlerinde, Al Gore'ye karşı yarışan Cumhuriyetçi George W. Bush, halkın oyunu kaybetti, ancak seçmen kurulunun oylarının çoğunluğu ile kazandı. Florida'da ihtilafli yeniden sayım işlemi, ABD Yüksek Mahkemesi tarafından iptal edildi, etkin bir şekilde Bush tercih edildi. Birçok Amerikalı bunu mahkeme destekli hükümet darbesi olarak görmüştür, fanatik Hristiyan köktendincilerin müttefikliğinde, Cumhuriyetçi partinin aşırı uç sağ görüşünü iktidara taşımışlardır. Dünya meselelerinde ABD için yeni muhafazakâr, emperyal rolü savunanlar, yeni hükümette en üst mevkileri üstlendiler ve gündemlerini yürürlüğe koymaya başladılar: nükleer silahların kontrolü üzerine uluslararası anlaşmaların feshedilmesi, çevresel korumaya yönelik uluslararası ve yurtiçi kanunların yıkılması, Birleşmiş Milletler'in etkinliğinin azaltılması, askeri harcamaların artması ve herhangi bir zamanda, herhangi bir yerde önle, ici savaş başlatmak için hak iddiasında bulunulması.

11 Eylül 2001'de, Pearl Harbor'dan sonra Amerikan topraklarında Amerika Birleşik Devletleri'ne düzenlenen en kötü terörist saldırısı olduğuna inanılan saldırıda, kaçır-

ılan yolcu uçakları New York şehrinde Dünya Ticaret Merkezi (World Trade Center)'nin ikiz kulelerine çarptı. Bir patlama ve yangın başladı, onu ikiz kulelerin ve yakınındaki üçüncü bir kulenin yıkılması takip etti. Üç binden fazla kişi öldü. Şok ve korku toplumu etkisi altına aldı. Hükümet saldırıların Usame Bin Ladin'in emri altında olan El Kaide olarak bilinen bir Müslüman Arap terörist ağı tarafından gerçekleştirildiğini açıkladı. Başkan tek taraflı olarak "teröristlere savaş" açtı ve ülkeyi "şer eksenini" olarak tanımlanan "bizim için" olanlar ve "bize karşı" olanlar olarak ikiye böldü. "İç güvenliği" koruma kılıfı altında, korku tellallığı harekât ateşinin, tehdit ve alayla ihtilafı ortadan kaldırmamanın eşlik ettiği anayasal hak ve korumaların sistematik bir şekilde parçalanması başladı. Tıpkı Amerika'nın 2.Dünya Savaşı'na girmesini haklı göstermek için Pearl Harbor'ın bombalanmasının kullanılması ve 1932'de Reichstag yangınının Hitler'in kendi polis-devlet rejimini başlatmak için kullanması gibi, 9/11 saldırıları Afganistan ve Irak'a karşı savaş başlatmayı haklı göstermek amacıyla kullanılmıştır.

Saldırılardaki önceden bilinen resmi bilgiler veya suç ortaklığı hakkında (şimdiye kadar) hiçbir şekilde çözülmemiş sorular ortaya atıldı. Ticaret Merkezi Kuleleri saldırısının resmi açıklamasını sorgulayan araştırmalar birikmeye devam etti, hükümeti, raporlarını 2004'te yayınlayan resmi bir 9/11 komisyonunu tayin etmeye zorladı. Görüş ayrılığına düşen sesler, rapordaki çok sayıda tutarsızlığa ve ciddi eksikliklere işaret ettiler. Bu da ciddi araştırmacıların aslında tüm saldırının içeriden destekli bir eylem olduğu, ABD'nin kuruluşunda var olan gölge güç grupları tarafından yönetildiği, muhtemelen İsrail ve Pakistan gibi diğer bazı ülkelerin istihbarat teşkilatları ile ittifak yapıldığı sonucuna varmalarına yol açtı (Ruppert, 2004; Griffin ve

Scott, 2007). Kennedy suikastı hakkında devam eden çözülmeyen sorular olduğu gibi, bu konu Amerikalı insanların kolektif psişesinde kapanmayan açık bir yara olarak kalmıştır. 2004 seçimlerinde Bush, seçim süresinde ve mekanizmada sürekli hilekârlık suçlamaları ile karşılaşılan seçimde, çok yakın bir farkla Senatör John Kerry'ye karşı kazandı. Bu sorular da geniş kapsamlı olarak tartışılmış ve araştırılmıştır ve bugüne kadar tatmin edici bir şekilde çözülmemiştir – nüfusun oldukça büyük kesiminin, seçim sürecinin tamir edilemez bir biçimde yozlaşmış ve hileli hale gelmiş olabileceğine inanmasına yol açmıştır.

Hristiyan köktendinciler için Amerika'nın Irak'ı işgali ve bunun sonucunda o ülkedeki binlerce masum sivilin acımasızca katledilmesinin tümü, Armageddon ile ve tüm dünyaya yayılacak bir Amerikan Hristiyan imparatorluğunun kurulmasıyla sonuçlanacak olan büyük ilahi planın bir parçasıdır. Günümüzde Hristiyan köktendinciler, yeni muhafazakâr küresel emperyalist gündemin en fanatik savunucuları arasındadırlar.

CIA'in fonladığı mücahitlerin yardımıyla (Usame Bin Ladin bir CIA değeri iken) Rusların Afganistan'dan sınır dışı edilmelerini sağlayan Amerika Birleşik Devletleri, o ülkede yok edici bir bombalama harekâtına başladı, köktendinci Taliban rejimini yerinden etti ve Orta Asya ülkelelerinden denize uzanan bir petrol boru hattını güvence altına aldı. ABD'nin yönettiği saldırının bahanesi, 11 Eylül terörist saldırılarını planladığı varsayılan Usame Bin Ladin ve El Kaide çetesinin Afganistan'da saklandığının söylenmesiydi. Kısa süre sonra ortaya çıktığı üzere, stratejik kaynaklara, özellikle petrole sahip alanlar üzerinde Amerika hegemonyasını yaymaya yönelik harekâta Afganistan sadece ilk basamaktı. Daha büyük bir ödül – Irak – kısa bir süre sonra Amerika'nın küresel egemenlik hırsının tutsağı

olacaktı. Bununla birlikte, emperyal projesiyle tutarlı bir şekilde, 2007'nin sonlarında ve sonrasında, afyon üretiminin artışının tüm açılardan aradaki çekişmeyi finanse etmesiyle birlikte, ABD Afganistan'da Taliban'la tekrar mücadeleye girdi.

ABD'nin 2003'te Irak'ı işgalinin gerekçesine – Irak'ın kitlesel imha silahlarına sahip olması ve El Kaide'yi desteklemesi 2005 yılında tamamen kuşkuyla bakıldı. Afganistan ve Irak'ın işgalinin ardındaki gerçek nedenler tüm dünya çapında büyük ölçüde, Amerikalı ve Batılı şirketlerin çıkarları doğrultusunda petrol alanlarının (Irak'ta) ve dağıtım boru hatlarının (Afganistan'da) güvence altına alınması olarak görüldü.

Afganistan'ın işgalindeki ek Amerikan çıkarları, Taliban tarafından baskı altına alınan, el konulmalarından sonra ise zirve yapan afyon üretiminin akışını yeniden tesis etmekte. Peter Dale Scott ve diğerleri tarafından yapılan araştırma, Afganistan'da olmasının yanı sıra Latin Amerika'da ve öncesinde Vietnam'da, gizli CIA yarı askeri operasyonları finanse etmede uluslararası uyuşturucu ticaretinin önemli rolünü belgeledi (Scott, 2003). Bağımsız araştırmacılar ve nadir muhbirler, ulusal hükümetlerin çokuluslu şirketlere giderek dolandıkları ve kullanıldıkları ve müttefik gölge güç gruplarının tamamen mevcut hukuk ve politik kurumların çerçevesi dışında işledikleri bir dönemde vicdanın sesi haline geldiler.

Orta Doğu'da kan akmaya devam etti. İsrail'in daha önceden Filistin toprakları olan yerleri işgali sürdü, İsrail birçok ülke ve BM tarafından kınandı ve suçlandı, ancak birbirini izleyen ABD hükümetleri ve müttefik Hristiyan köktendinci gruplar tarafından desteklendi ve fonlandı. Filistin halkının işgale karşı direnişi ve intihar bombacılarıyla karşı saldırıları devam etti. Afrika'da daha fazla soy-

kırımsal harekâtlar patlak verdi: Sudan'da hükümet destekli Arap milisleri olan Cancevitler, Darfur'da siyah Afrikalılara karşı etnik bir temizleme harekâtıyla suçlandılar. Tahmini olarak 70,000 sivil öldürüldü ve o yoksullaşmış ve kanunsuz bölgede yaklaşık bir milyon kişi evsiz kaldı.

2007'nin sonlarında sürgünden ülkesine dönen Pakistan Başbakanı Benazir Butto, Rawalpindi'de bir intihar bombacısının patlamasıyla öldürüldü. Ölümü, politik istikrarsızlığı, Hindistan'a karşı saldırganlığı ve nükleer imkânları giderek daha çok uluslararası gerilime yol açan Pakistan genelinde geniş çapta ayaklanmaları tetikledi.

Çin'in güney kesimlerinde 2003 yılında başlayan, SARS adı verilen ölümcül, yeni bir solunumla ilgili virüs ve yine Çin'de 2005'te kuş gripinin yayılması, küresel grip salgını korkusunu canlandırdı. Kamu sağlığı araştırmacıları, yıllarca hızlanan küresel olarak birbirine bağlı olma hızının ve antibiyotiklere karşı direnç gösteren bakteri ve virüslerin oluşmasının, yeni vebaları barındırmaya yol açmasına götürmesinin muhtemel olduğu konusunda uyarılmışlardır. AIDS vebası yayılmaya devam etmiştir, Afrika, on binlerce AIDS'li yetim dâhil olmak üzere, HIV virüsü taşıyan insanların en fazla olduğu ve en çabuk yayıldığı yerdir.

Ayrıca Afrika, yıkıcı seviyelerdeki yoksulluğun ve kıtlığın en fazla yayıldığı kıtalardan biridir. BM gıda örgütü, dünyaya Afrika'da 38 milyondan fazla insanın açlık ihtimaliyle karşı karşıya olduğuna dair bir uyarı yayınlamıştır. Örgüt tarafından yayınlanan bir rapor, Aralık 2002 itibarıyla Etiyopya, Eritre ve Sudan'da tahminen 18 milyon insanın açlıktan ölme riskinin olduğunu iddia etmiştir.

2002'de Kaliforniya, bir enerji krizinin habercisi olan ciddi enerji kıtlığı ve elektrik kesintileri yaşadı. Sonra bu krizin, kurumsal enerji devi Enron'un hükümet denetimi

kaldırılan “serbest” enerji pazarında vurgunculuk yapmak istemesinin bir sonucu olduğu anlaşıldı. Enron çöktüğünde yöneticileri sahtekârlıktan suçlandı ve binlerce çalışanı emeklilik birikimlerini kaybetti. 2003’te elektrik kesintileri Amerika’nın doğusundaki ve Kanada’daki büyük şehirleri vurdu, milyonlarca kişi birkaç saatten bir güne kadar değişen aralıklarda elektriksiz kaldı.

Enerji yokluğunun periyodik olarak patlak vermesinin yanı sıra artan benzin fiyatları, petrol üretiminin tepe noktası (Peak Oil) dünya petrol üretiminin kaçınılmaz ve tersine çevrilemez düşüşü olarak bilinen benzeri görülmemiş bir fenomenin daha ciddi bir şekilde kamusal farkındalığını arttırmaya başladı. Petrolün endüstriyel medeniyetin temel can damarı olmasından dolayı, bu üretimin zirvesinin sonraki 10 ile 30 yıl arasında değişen bir zaman içerisinde (bazı uzmanlar daha kısa bir zaman içerisinde olacağını söylese de) meydana geleceği tahmin edildi ve bunun yıkıcı çıkarımları oldu. 2005’in Şubat ayında, ABD Enerji Bakanlığı tarafından görevlendirilen, Hirsch raporu olarak bilinen özel bir rapor, şunları ileri sürmüştür: Dünya petrol üretiminin zirve yapması, ABD ve dünyayı eş benzeri görülmemiş bir risk yönetimi sorunuyla karşı karşıya bırakır. Doruğa ulaşma yaklaştıkça, akaryakıt fiyatları ve fiyat değişkenliği çarpıcı bir şekilde artacaktır ve zamanında azaltma olmazsa, ekonomik, sosyal ve politik maliyetleri emsalsiz olacaktır. Uygulanabilir azaltma seçenekleri, hem arz hem talep tarafında mevcuttur, ancak sağlam bir etkisinin olması bakımından zirve noktasından on yıl veya daha uzun zaman öncesinde başlatılmaları gereklidir (Heinberg, 2004).

Küresel enerji krizi, küresel iklim değişikliğinin temel line karşı ortaya çıktı. Şimdi birçok bilim adamı, küresel ısınmanın daha aşırı ve şiddetli fırtınalara yol açtığı konu-

sunda aynı fikirdeler. Artan küresel ısınma, aynı zamanda kutuplardaki buzulların erimesiyle de ilişkili ve dolayısıyla kıyasal ülkelerde sel baskını olma ihtimali artıyor. 2000 yılının yazında Avrupa, 100 yıl içerisindeki en kötü sel baskınına yaşadı. Almanya, Avusturya ve Çek Cumhuriyeti'nde amansız sel suları, binlerce kişinin evlerini boşaltmasını mecbur kıldı. 2005 yılında, Katrina ve Rita kasırgalarının ABD'nin Gulf körfezi kıyı kesimlerini yıktığını gördük: başlıca petrol rafinerileri ve boru hatları çalışamaz hale geldi, yüzlerce kişi öldü, yüzbinlerce kişi yer değiştirdi ve büyük bir ABD şehri (New Orleans) enkaz haline geldi. Büyük çapta deprem hasarları ve ölümler, insan yapımı olanlara ek olarak Dünya'yı vuran doğal afetlerin tekrarına eklendi. 2004 yılının Aralık ayında, Hint Okyanusu adası Sumatra'nın yakınında 9.0 şiddetinde bir deprem, ölümcül tsunami dalgalarını tetikledi, yaşanmış ve anımsanan en kötü doğal afete neden oldu. Dalgaların en fazla vurduğu ülkeler Endonezya, Sri Lanka, Hindistan ve Tayland ülkeleri olmasıyla birlikte, Asya kıtası üzerindeki ülkelere yaklaşık 150,000 kişi öldü ve beş milyondan fazla kişi evsiz kaldı. 2005'in sonuna doğru, büyük bir deprem Pakistan'ın ücra dağlık kesimlerini vurdu, ölü sayısı 95,000 veya daha fazla idi. 2008 yılının Mayıs ayında, 7.9 şiddetinde bir deprem güneybatı Çin'i vurdu, 80,000 kişi öldü ve milyonlarca kişi evsiz kaldı.

Amerika Devlet Başkanlığı'ndaki Değişiklik ve Global Finansal Kriz

2008 yılının Kasım ayındaki başkanlık seçimlerinde, Arizona'dan Senatör John McCain'i yenen 47 yaşındaki Ba-

rack Obama, ilk Afrikalı-Amerikan ABD Başkanı olarak seçildi. Bu seçim Amerikan politikasındaki değişimin saldırgan askeri zihniyetten sonra devreye giren çok yönlü diplomasiye doğru değişimin derin bir sembolü olarak hoş karşılandı. Her ne kadar Obama Irak savaşıdan çekileceğine dair söz vermiş olsa da, bu çekilme yavaş ve duraksayarak ilerledi ve Afganistan'da giderek artan askeri müdahale ile ilerici savaş karşıtı eylemcilerin gözünde bu çekilmeye gölge düştü. 2007'nin ikinci yarısında ekonominin finansal hizmetler sektöründe kıyamet kopmaya başladı. İpotekli malların haczine dair başvurular ve işsizlik rakamları artmaya başladı. Tüm işaretler ABD'nin bir durgunluğa girdiğini gösteriyordu, 2008 ve 2009'un sonlarında bu durgunluğun, 2.Dünya Savaşı'ndan beri, hatta muhtemelen 1930lardan beri ekonomideki en ciddi gerileme olduğu kabul edildi.

Bush'un başkanlığının son haftalarında ve Obama'nın yeni yönetiminde, çeşitli büyük bankacılık firmaları çöküşün eşiğinde olduklarından (veya çöktüklerinden) dolayı, acil bir "kurtarma paketi" Konsey'den geçirildi ve güya ekonomiyi canlandırmak için kredi piyasasına birkaç trilyon dolar sağlandı. Ancak kurtarma paketi fonları herhangi bir gözetim veya gerçekten kredi sağlamak amacıyla kullanılacağı talep olmaksızın bankalara sağlandığından dolayı, ekonomi, ipotekli malların haczi ve işsizlik rakamlarının artmaya devam etmesiyle birlikte boğulmaya devam etti. Günümüzde birçok gözlemci ve yorumcu, bu kurtarma paketinin temelde Main Street'ten (vergi ödeyenler, günümüzdeki ve gelecekteki) Wall Street'e (finansal kurumlar) büyük bir servet transferi anlamına geldiğini kabul eder. Demokratik Ohio Temsilcisi Marcy Kaptur'un Michael Moore'un kışkırtıcı Kapitalizm Bir Aşk Hikayesi (*Capitalism - A Love Story*) filminde ifade ettiği gibi, bu

servet transferi temel olarak “finansal darbe” ile sonuçlanmıştır.

Geçen yıllar boyunca ekonominin temelindeki tarihi değişimleri yorumlayan John Bellamy Foster ve Robert Mc Chesney, *Monthly Review*’de şöyle yazmıştır:

Amerika Birleşik Devletleri’ndeki yeni finansal sistemin kilit noktası, büyük endüstriyel şirketlerin yeni sisteme çekilmelerinden ve özsermayeden borç finansmanına kaymalarından dolayı “finansal-endüstriyel kompleksi”nin ortaya çıkmasıdır. Finansta yoğunlaşma çabucak büyüdü – salt mevcut krizde hızlanan bir süreç. Daha 1990 yılında, en büyük on ABD finansal kurumu, toplam finansal varlıkların %10’unu ellerinde bulunduruyorlardı; günümüzde %50’sine sahipler. Şimdi en tepedeki 20 kuruluş, finansal varlıkların %70’ini elinde bulunduruyor.

Yukarıdaki gelişmeler tekel sermaye safhasından yeni bir tekel-finans sermaye safhasına dönüşüme işaret ediyor olarak görülebilir. Birikimin bu safhasının niteliği, finansal genişlemenin sistem için ana “onarım” haline geldiği, ancak ekonominin temelindeki yapısal zayıflığın üstesinden gelemeyen durgunluk-finansallaşma tuzağıdır. Uyuşturucu bağımlılığına benzer şekilde, sistemin devam etmesi için her noktada sadece yeni, daha büyük onarımlar gerekir. Reel veya üretken ekonominin en tepesinde birleştirilen, spekülative finansal varlıkların teşvikinin ikincil bir etkisi olarak üretimde büyümenin artmasını amaçlayan bir sistemdir. Her kriz, daha çok fazlalıkların takip ettiği kısa bir kısıtlanma dönemine yol açar. Zorluğun kökeni (reel ekonomide) işçilerin sömürü oranının artması olarak kalır – 2006’da ABD’de, takip eden yıllarda üretkenlik ve refah seviyesinin muazzam büyümesine rağmen, özel sektör, tarım dışı işçilerin saatlik reel ücret oranının, 1967’dekiyle aynı olması gerçeğiyle gösterilir. GSMH’nin bir yüzdesi

olarak ücret ve maaş ödemeleri 1970’te yaklaşık %53’ten, 2005’te neredeyse %46’ya hızlıca düşmüştür. Yine de, sanki sırf bu genel gidişata meydan okuyarak, bununla birlikte tüketim GSMH’nin yüzdesi bazında artmıştır.

Böyle çelişkili gelişmeler, ev ipoteklerinin menkul kıymetleştirilmesinden kaynaklanan hane halkı borcunun büyük miktarda artması ve hane halkı balonunun yaratılmasıyla mümkün hale getirilmiştir. “Emlak balonu”nun patlaması, çalışan nüfusun büyük çoğunluğunun hane halkı mali durumunun yıkılmasının kaçınılmaz bir sonucuydu.

Karşıt Kültürel ve Bilinci İlerletici Gelişmeler

Günümüzdeki durumumuzda bilinç genişlemesinin veya karşıt kültürel gücün herhangi bir izini saptamak kolay değildir. 2003'te Irak'ın işgalinden önce, dünya tarihinde en büyük savaş karşıtı protestolar meydana geldi. Ancak ABD yine de Irak'ı işgal etti. WTO ve ekonomik küreselleşmeye adanmış diğer kuruluşların toplantılarında daha fazla ekonomik eşitlik ve adalet için coşkulu uluslararası protestolar oldu – ama WTO, IMF ve Dünya Bankası, diğer ülkeleri ekonomik, siyasi ve kültürel yöntemlerle etki altına alma taraftarı olmaya devam etti. Güney Yarımküre ülkeleri kendi ticaret birliklerini yaratmaya, kendi sözleşme ve anlaşmalarını yapmaya, Amerika Birleşik Devletleri'nin hâkimiyetinden çıkmaya çalışmaya başlamaktadırlar. Bununla birlikte, zengin ve yoksul ülkeler arasındaki ve ülkelerdeki sınıflar arasındaki uçurum açılmaya devam etmektedir ve küresel finansal sistem büyük çöküşün eşiğinde sallanmaktadır.

Yeni milenyumun ilk beş yılında, adalet ve uzlaşmaya doğru küresel hareketlerde bazı tarihi “ilkler” oldu: Papa 2. John Paul, Roma Katolik Kilisesi'nin Yahudilere karşı işlediği suçlardan dolayı özürlerini sundu; Güney Afrika'da Gerçek ve Uzlaşma Komisyonu (Truth and Reconciliation Commission), tarafsız törenlerle doğruyu söyleme yoluyla uzlaşmaya doğru zor yoldan yürüdü. Önceki Yugoslav Başkanı Miloseviç, Lahey'de uluslararası savaş suçları mahkemesinde yüzleşecek olan (her ne kadar dava bitmeden ölmüş olsa da) ilk devlet başkanı oldu; önceki

Şili diktatörü Pinochet, dokunulmazlığı kaldırılarak ve soruşturma açılarak Şili'ye iade edildi.

Bilimsel araştırmalar ve kuramlaştırmalar, bilinenin sınırlarını bilinmeyenin sınırsız âlemlerine genişletmeye devam etti. 2003'te fizikçiler resmi olarak, gözlemden ziyade sadece dolaylı olarak çıkarımı yapılabilen, bazen "karanlık enerji" de denilen "karanlık madde"nin varlığını ilan ettiler. Daha önceden bilinen ve gözlemlenebilen partiküllerin hepsi, ışığı emer ya da yansıtır. Ancak bu gözlemlenebilen fiziki partiküller bilinen evrenin sadece %4'ünü oluşturur, geriye kalan %96 "karanlık madde" tarafından işgal edilir. Uzayın keşfi ve Mars'ta hayat araştırmaları, Mars Odyssey insansız uzay roketi yüzeyin hemen altında, mikrobiyal yaşamın gelişmesi için uygun koşulları işaret eden büyük buz rezervleri bulduğunda, ileriye doğru dev bir sıçrama gerçekleştirdi.

Genetik araştırmacılarının uluslararası bir konsorsiyumu kolektif olarak İnsan Genom Projesi (Human Genome Project) denilen bilimsel bir dönüm noktasını ilan etti: bir insan kromozomunun genetik kodunu tamamen çözdüler, bu durum, bilimsel kuruluşlar ve tıbbi firmalar yeni teknolojilerin kârlı uygulamalarını bulmaya yönelik birbirleriyle yarıştıklarından dolayı, pletor veya tıbbi, yasal ve etik sorulara neden oldu.

2007'de önceki ABD Başkan Yardımcısı Al Gore, Nobel Barış Ödülü'nü, insan eliyle yapılan iklim değişikliği hakkında daha çok bilgi yayma çabalarından dolayı İklim Değişikliği üzerine BM Uluslararası Panel'iyle birlikte paylaştı. Endüstriyel ekonominin karbon ayak izini acil olarak azaltma ihtiyacının artan farkındalığı mevcuttur. Hatta küresel ısınmaya en çok katkıda bulunan ABD'nin sürdürülebilir enerji stratejilerini ve politikalarını benimsemekte en az gelişmiş ülke olmasına rağmen.

Psikedelik yeraltı kültürüne gelince, psikoaktif ilaçlarla tıbbi ve psikiyatrik araştırmaya daha çok resmi açıklığa dair tek tük umut dolu ufak işaretler vardır. Travma sonrası stres bozukluğunun (PTSD) tedavisi olarak MDMA terapisi; ölümcül hastalıklarda yardımcı hafifletici bakım olarak psilosibin; ayrıca obsesif-kompulsif bozuklukların tedavisinde de psilosibin kullanımı bazı örneklerdir bkz www.maps.org ve www.heffter.org.

Ancak ana akım kültürde veya kurumsal medyada yasaklayıcı uyuşturucuyla mücadelenin azaldığına dair hiçbir işaret yoktur. Uyuşturucuyla mücadelenin ve bununla ilgili yanlış bilgilendirme propagandasının altında yatan neden, terörizmle mücadeleye benzemektedir. Topluma, kendi kararlarını vermek istemekten çok korkan ve “yetkililerin” onları korumasını isteyen ana akım orta sınıfa, korku aşılacak. Sonra korku havası, toplumda daha bile çok şirket kârının yaratılmasının ve muhalif unsurların kontrol edilmesinin bir yolu olarak, daha çok “güvenlik tedbirlerinin” ve hapsin aşılmasını ve muhafaza edilmesini kolaylaştırır. Gazeteci William Blum’un *Haydut Devlet* (*Rogue State*) adlı kitabında yazdığı üzere:

Alenen ve gizli, yasal ve yasadışı, askeri-endüstriyel kompleks, hapisane-sanayi kompleksi ile güçlerini birleştirmiştir, daha ötesi her zaman her yerde var olan ulusal güvenlik polis kompleksiyle bağlanmıştır, hepsi Amerikalı insanlar ve İnsan Hakları Beyannamesi ile mücadele üzerine bir bildirimde, Uyuşturucuyla Mücadele’de sıkıca ellerini kavuşturmuşlardır (Blum, 2000, s.247).

Belki günümüzün en önemli bilinç genişletici gelişmesi, UFO görülmelerinin ve ET temaslarının dünya çapında durmadan artan bildirimleridir. Soğuk savaş gizlilik bahanelerini ortadan kaldıran Sovyetler Birliği’nin çöküşünden sonra, 1990lardan başlayarak, artan sayıda eski askeri ve

istihbarat muhbirleri ortaya çıkmış ve tanıklıklarını bağımsız araştırmacılarınkine eklemişlerdir. Bu tanıklıklardan ve araştırmalardan ortaya çıkan fikir birliği iki katlıdır: (1) Dünya birçok kez (bazıları düzinelerce kez olduğunu söyler) farklı zamanlarda, bazıları yüzlerce, belki binlerce yıl önce, uzaylı medeniyetler tarafından ziyaret edilmiş ve gözlenmiştir (*işgal edilmemiştir*) ve (2) askeri ve istihbarat servisleri içindeki çok gizli gruplar, UFO ve ETlere dair bilgileri kamudan gizli tutmuşlar, kurtarılan uzay araçlarından ve uzaylı temaslarından ileri teknolojileri kendi askeri hâkimiyet gündemleri için kullanmak istemişlerdir.²

Hükümetin resmi gizlilik ve yanlış bilgilendirme maskesi kalktığından dolayı, diğer dünyalardan Dünya'yı ziyarete gelen bilimsel ve teknolojik açıdan çok ileri medeniyetlerin varlığının dünya çapında toplumların bilinçli olarak kabul edeceği bir zaman (er ya da geç) gelecektir. Bilimsel ve teknolojik üstünlüklerinin tanınması, onların varlığının kabul edilmesini – burada oldukları gerçeğini – mantık olarak takip eder. Bunu kabul etme çok sayıda birey tarafından çoktan meydana gelirken, toplumsal ve açık olarak meydana geldiğinde tartışmasız uygarlık tarihinde en önemli bilinç genişletici olay olacaktır (Greer, 1999; Mack, 1999; Krapf, 2001; Salla, 2004).

Çökme mi Yoksa Yeni Bir Başlangıç mı?

Yeni yüzyılın başlangıcında, 2000 yılında Yüksek Mahkeme'nin darbesiyle George W. Bush'un seçilmesi, tek taraflı olarak terörist ilan edilen milletlere karşı önleyici savaşların başlatılması ve onu takiben 2004'te hileyle yeniden seçilmesi ile birlikte, Amerikan İmparatorluğunun (Imperium Americanum) hatları daha da çıplak bir şekilde ortaya çıkmıştır. *İçte faşist, dışta emperyalisttir*. Diğer milletler üzerinde Amerikan hegemonyasını askeri ve ekonomik araçlarla yayması, Bush'un başkanlığı sırasında resmi evraklarda belirtildiği üzere, yeni muhafazakâr ABD hükümetinin aşikâr, yayınlanan politikası idi. "Demokrasiyi ihraç etmek" ve "rejim değişikliği" Amerikan şirket çıkarlarına yönelik olarak zorla hizmet getirmek amacıyla, askeri müdahale için bir sis perdesinin örtülü ifadeleri olarak kullanıldı.

Sözüm ona "serbest ticaret" anlaşmaları, sermayenin serbest hareketini temin etmek için diğer ülkeleri ekonomik, siyasi ve kültürel yöntemlerle etki altına almaya yönelik sömürü amacıyla, işçiler için adalet veya çevrenin korunması lehine denetimlerin bertaraf edilmesiyle birlikte, sis perdesinin örtüsü olarak kullanıldı. Büyüyen piyasalar ve doğal kaynakların kilit noktasına erişimi kontrol etmek adına, demokratik uygulamaların apaçık baltalandığını, uluslararası kanunların aşağılandığını, kişisel özgürlüklerin kısıtlandığını ve dış politika hedeflerini kolaylaştırmak için devlet terörizminin kullanıldığını gördük.

İlk on yılın sonlarına doğru ABD başkanlığına Barack Obama'nın seçilmesi, ABD hükümetinin açık duruşunda ve hitabetinde sağlam bir değişime damgasını vurdu. Silahlı müdahaleden ziyade diplomasiyi vurguladı; fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltmak ve CO₂ salımının etkilerini hafifletmek için yenilenebilir enerji teknolojilerinin araştırmasını ve uygulanmasını destekledi; ABD'nin hem içte hem dışta adalet ve eşitlik girişimlerini destekledi; büyük ölçüde kâr amaçlı sağlık sistemini ele aldı. Yeni başkana ve ülkeye karşı olan zorluklar gerçekten ürkütücü: gerekli olan sistemsel değişiklikler, akıl almaz derecede karışık ve çok köklü özel çıkar grupları güç ve avantaj için yarışıyor.

Fakat, başında farklı bir liderle ABD hâlâ, uygarlığın hayatta kalmasını tehdit eden çevresel yıkımın ve emsalsiz iklim değişikliğinin büyük artışıyla ilgilenmekte geri kalırken, tehlikeli bir şekilde kontrol dışı haydut devlet konumunda, faşist ve emperyalist bir ülke olarak, dünyayı yönetme iddiasındadır. Diğer tüm devletlere silahların ana tedarikçisi olduğu gibi, kendisi de en ağır silahlanan bu devlet, giderek azalan enerji kaynaklarını güvence altına almak için açık ve gizli askeri maceralarla meşgul oluyor. Artan dengesizliğin ek bir işareti, dini tutuculuğun hükümetler üzerinde artan etkisidir. ABD'de Hristiyan köktendinciler, İsrail'de Yahudi köktendinciler ve Arap ülkelerinde İslamcı köktendinciler.

200'deki 9/11 saldırıları açık bir şekilde, Batılı medeniyetlerin kolektif psişesine olduğu kadar Amerikan ve aslında küresel ekonomik ve politik düzene şiddetli bir dış şok yaşattı. Bana göre bu şok, saldırıların Amerikalı insanlara sadece korku havasını aşmak ve dünya çapında sınırsız saldırgan askeri müdahaleleri haklı göstermek için kullanılmadığı, aynı zamanda hegemonik hedeflerini ilerletmek ve giderek azalan küresel enerji kaynaklarını kont-

rol etmek için ABD hükümeti içinde yer alan gizli gölge gruplar tarafından planlandığı ve organize edildiği açığa çıktığında ve geniş çapta anlaşıldığında, daha bile yıkıcı etkilere sahip olması muhtemeldir.³

1960larda ilerici liderlerin suikastları gibi bu şoklar sonuçta, bilinç dönüşümü kültür hareketlerini güçlendirici etkiye sahip olacaklar mı? Tespit ettiğimiz hareketlerin hepsinin, ABD’de değil (veya sadece ABD içinde belli alt kültürel tabakalarda) diğer ülkelerdeki eğilimler daha görünür ve daha ilerlemiş olmasına rağmen, hâlâ güçlü durumda olduğu, hatta her zamankinden daha güçlü durumda olduğu doğrudur.

Saldırı savaşlarına direnç ve barış arzusu ile ilgili küresel bir hareket; ırksal ve etnik eşitliğe adanmışlığın artması; çevresel muhafazaya ve korunmaya adanmışlığın artması; kadınlar ve çocuklar için eşit hakların desteği ve korunması; cinsel yönelim çeşitliliğinin olağanlığının kabulü; sanat, iletişim, film, müzik ve yaşam biçimleri alanlarında inanılmaz derecede zengin bir küresel kültürün gelişmesi söz konusudur. Ayrıca bilimsel amaçlı uzay yolculuklarıyla ve evrimsel kozmolojimiz hakkında gezegen dışı çevremizle ilgili artan bilginizin, kolektif bilincin muazzam bir genişlemesini temsil ettiğini söyleyebiliriz.

Gezegensel çevremizde uzaylı ziyaretçi medeniyetlerin varlığını kabul etmekten gelen hayret verici açığa çık-malar olabileceğine dair çoğalan kanıtlar vardır. Eğer bu olursa ve olduğu zaman, Dünya üzerindeki insan medeniyeti için bilinçli olarak galaksimizdeki ve ötesindeki evrilen medeniyet ağına girmemizi mümkün hale getirir. Böyle bir kolektif geçişin, farklılıklarımızı çözmek için temel ilke olarak şiddet uygulamamayı tam olarak oluştura-bilene kadar gerçekleşmeyeceği, benim kişisel inancımdır.

Gezegensel felaketin çok riskli kozmik oyununda, Dünya'nın bir (veya daha fazla) kozu vardır: ekolojik felaketler öyle bir ölçekte meydana gelebilir ki onları irdelemek için tüm teknolojik ve finansal kaynaklar yön değiştirmeye zorlanabilir. Aslında, ulusal kaynakları sündüren büyük felaketler çoktan olmaya başladı ve herhangi bir yerdeki sıradan insanlar arasında dayanışma zemininde daha çok ortaya çıkması muhtemeldir. Elbette bu kozu beklemek veya olmasını ummak hiç mantıklı değil.

Burada işleyen şuna benzer genel bir ilke olabilir: bir toplumda veya grupta yönetici sınıfın baskı ve hâkimiyeti arttıkça, direnç, devrim ve özgürlük güçleri de artar. Direnç ve karşıt kültürün büyümesi, daha fazla baskı ve hâkimiyete neden olur. "İmparator intikam alır." Hareket, başlıca iki sonuçla birlikte, ileri geri devam eder: bunlardan biri baskıcı güçlerin üstün gelmesi ve önemsiz sayılan direnç kültürünün silinip süpürülmesidir. Amerika'nın yerli halkının örnek hikâyesinde gösterildiği gibi, bu soykırım senaryosudur. İkinci bir muhtemel sonuç, Nazi Almanyası'nda olduğu gibi, hükmeden grubun askeri olarak yenilgiye uğratılması veya Sovyetler Birliği'nde olduğu gibi iç ve ekonomik zayıflıktan çökmesidir. Üçüncü bir muhtemel sonuç sinerjidir, farklı gruplar veya taraflar farklılıklarını şiddete başvurmada çözme için bir yol bulurlar, sistem açılır ve geribildirime cevap verir. Eşitsizlik hiyerarşisi kademeli olarak çözülür, kitlesel bilinçte ekonomik adalet, karşılıklı saygıya, işbirliğine ve ekolojik sürdürülebilirliğe doğru bir kayma olur. Güney Afrika'nın ırk ayrımcılığına son vermek için yaptığı, günümüzde bu senaryonun göze çarpan örneğidir.

Tüm hayret verici çeşitliliği ve güzelliği içerisinde insan ve insan dışı yaşamın korunmasında bu üçüncü alternatif sonuçla kişisel veya elit grubun gücünün ve varlığı-

nın artmasından daha çok ilgili olan bireyler ve gruplar, her zaman sahip oldukları kaynaklara sahipler: genişlemiş, aydınlanmış bilince doğru hareket etme kapasitesi; niyet ve adanmışlığın saflığı ve gücü; yıllık olarak Dünya Sosyal Forum (World Social Forum) toplantılarında toplanan on binlerce kişinin sloganındaki hayali idrak edecek cesaret ve yaratıcılık: *başka bir dünya mümkün.*

NOTLAR

¹ Sıralanan politik ve tarihi olaylar çoğunlukla History Channel'in internet sitesinde listelenen zaman çizelgesinden elde edilmiştir

(www.history.com).

² Önceki Fransız askeri hava trafiği kontrol görevlisi Eric Julien, bu konu üzerine araştırmasında Fransa'da iki kitap yayınlamıştır

(www.exopoliticsjournal.com).

Bkz. www.911scholars.org ve www.patriotsquestion911.com.

REFERANSLAR

Blum, William. *Haydut Devlet (Rogue State)*. Monroe, ME: Common Courage Press, 2000.

Corso, Philip J. *Roswell'den Sonraki Gün (The Day After Roswell)*. NY: Pocket Books, Simon and Schuster, 1997.

Foster, John Bellamy and McChesney, Robert. *Tekelci Mali Sermaye ve Birikim Paradoksu (Monopoly-Finance Capital and the Paradox of Accumulation)*. Monthly Review, Vol. 61, No. 5, 2009.

Greer, Steven. *Uzaylılarla Temas – Kanıtlar ve Çıkarımlar (Extraterrestrial Contact – The Evidence and Implications)*. Afton, VA: Crossing Point Publications, 1999.

Griffin, David Ray ve Scott, Peter Dale (eds). *9/11 ve Amerika İmparatorluğu (9/11 and American Empire)*. Northampton, MA: Olive Branch Press, Interlink Publishing, 2007.

Grof, Stanislav. *Geleceğin Psikolojisi (The Psychology of the Future)*. Albany, NY: SUNY Press, 2000.

Harner, Michael. *Şamanın Yolu (The Way of the Shaman)*. San Francisco: Harper & Row, 1980.

Heinberg, Richard. *Güç Kapalı (Power Down)*. Gabriola Island, BC, Canada: New Society Publishers, 2004.

Holland, Julie. *Ekstazi: Tam Kılavuz (Ecstasy: The Complete Guide)*. Rochester, VT: Park Street Press, 2001.

Krapf, Phillip. *Temasın Zorluğu (The Challenge of Contact)*. Novato, CA: Origin Press, 2001.

Leary, Tim, Metzner. Ralph and Alpert, Richard. *Psikedelik Deneyim (The Psychedelic Experience)*. New Hyde Park, NY: University Books, 1964.

Leary, Timothy. *Geçmişe Dönüşler (Flashbacks)*. Los Angeles: J. P. Tarcher, 1983.

Mack, John. *Kozmosa Pasaport (Passport to the Cosmos)*. NY: Crown Publishers, 1999.

Markoff, John. *Fındık Faresinin Söyledikleri (What the Dormouse Said)*. NY: Penguin Viking, 2005.

Metzner, Ralph. *Yeşil Psikoloji (Green Psychology)*. Rochester, VT: Inner Traditions International, 1999.

Metzner, Ralph (ed.) *Hayallerin Kutsal Mantarları – Teonanácatl (Sacred Mushroom of Visions – Teonanácatl)*. Rochester, VT: Park Street Press, 2005.

Metzner, Ralph (ed.) *Ruhların Kutsal Asmaları – Ayahuasca (Sacred Vine of Spirits – Ayahuasca)*. Rochester, VT: Park Street Press, 2006.

Ruppert, Michael. *Geri Dönülmeyecek Bir Şey Yapmak (Crossing the Rubicon)*. Gabriola Island, BC, Canada: New Society Publishers, 2004.

Salla, Michael. *Ekzopolitika – Uzaylı varlığının pratik uygulamaları (Exopolitics – The practical implications of extraterrestrial presence)*. Tempe, AZ: Dandelion Press, 2004.

Scott, Peter Dale. *Uyuşturucu, Petrol ve Savaş (Drugs, Oil and War)*. Lanham, MD: Rowan & Littlefield Publishers, 2003.

Tarnas, Richard. *Kozmos ve Psişe (Cosmos and Psyche)*. NY: Viking, 2006.

Ralph Metzner

Bilincin Genişlemesi

Toplumun Kültür Dönüşümünde Bilinç Genişlemesinin Rolü Ve Önemi

Bu kitap, bireyin psikospiritüel gelişimi için, toplumun kültür dönüşümünde bilinç genişlemesinin rolünü ve önemini irdeler.

İlk bölümde, Kilise tarafından rahat verilmeyen, bilim tarafından alay edilen simya biliminin holistik dönüşüm öğretilerinin, 20.yüzyılda iki İsviçreli bilim adamı tarafından tekrar nasıl canlandırıldığını anlattım. Bu bilim adamları, simyasal sembolizmi psişenin nesnel dili olarak tanımlayan C.G. Jung ve LSD'yi keşfiyle Ruh ve Madde arasındaki kopan bağlantıyı, geleneksel olarak Felsefe Taşı olarak bilinen bağlantıyı, yeniden kuran Albert Hofmann'dır.

İkinci bölümde, bilinç genişletici maddelerin, 2.Dünya Savaşı'nın doruk noktasında atom bombasının icadıyla eşzamanlı olarak yaşanan sosyo-kültürel karışıklıkları takiben, Batı kültürüne nasıl tanıttığını anlattım. Güç gruplarının hâkim gündemlerine karşıt olmaları bakımından "karşıt kültürel" görülmelerine rağmen, gerçekten genişlemiş bir bilinçin; insani, ekolojik, yaratıcı ve spiritüel değerlerle merkezlenmiş bir toplum hayalini ifade etmeye çalıştım.

Ralph Metzner, Ph.D. bilinç dönüşümleri alanında tanınmış bir öncüdür. Bir psikoterapist ve Dekanı olduğu California Institute of Integral Studies'de Emeritus Profesör'dür. Harvard'da psikedelik ilaçlarla ilgili çalışması ile Psikedelik Deneyim kitabını yazmıştır. Yayınlanmış kitapları: Bilincin Haritaları Hatırlama Kuyusu, Gözler Önüne Serilen Öz, Yeşil Psikoloji, Psikedelik Bir Kültürün Doğumu.

Ray Yayıncılık
Yalı Cad. Yalı Apt. No:10 A Blok D:1
Yalı Mah. Maltepe - İstanbul
Tel.: 0(216) 352 21 60
www.rayyayin.com

